

LIETUVA NEPRAŠO IŠMALDOS

Visų pirma turime išlikti bendrija, antra - sąjunga turi būti funkcionuojančia bendrija, trečia - turime kurti atvirą ir bendradarbiavimu pagrįstą bendriją, ketvirta - turime kurti piliečių Europą - tokiomis keturiomis sąlygomis Prezidentas Valdas Adamkus pagrindė vieningos Europos viziją, kalbėdamas Dublino Tarptautinių reikalų institute, praneša ELTA.

“Šiandien atvykau čia todėl, kad padėčiau kurti tokią Europą, kurioje mūsų žmonės vis glaudžiau sietų nauji draugystės ryšiai”, - akcentavo mūsų šalies vadovas. Prezidento įsitikinimu, vargu ar dar kas nors gali valstybes susieti tvirčiau nei bendras ryžtas ginti laisvę ir demokratiją, o visų svarbiausia - pagarba žmogaus gyvybei. “Prieš dvi savaites buvau kitoje Atlanto pusėje, kur dėjosi baisūs dalykai. Dėl žiauraus teroro išpuolio žuvo tūkstančiai nekaltų žmonių. Tačiau nusi-kaltėliai pasikėsino į pagrindines vertybes, sudarančias demokratijos pamatą”, - sakė V.Adamkus, primindamas, jog Europa yra pagrįsta vertybėmis, siekiančiomis giliau nei kultūrų skirtumai.

Pasak Lietuvos vadovo, tai, jog nedaug žinome vieni apie kitus, - akivaizdus šalčio karo padarinys. “Dėl jų mano regionas tam tikra prasme yra

laikomas ramybės drumstėjų, kenčiančių nuo daugybės socialinių ir ekonominių problemų, kraštu. Šią spragą reikia įveikti”, - pažymėjo V.Adamkus.

Pasak Prezidento, kai kas sako, jog Lietuva primena Airiją prieš trisdešimt metų - laisvą ir išgyvenančią užsitęsusių pereinamąjį laikotarpį, tačiau tvirtai pasiryžusią atsigrębti už prarastą laiką.

Jis pažymėjo, kad šiuo metu visuomenėje vykstančios diskusijos atskleidė kai kurių ES valstybių nuogastavimus, jog naujosios narės sužlugdys pastovumą ir gerovę ar susilpnins Sąjungą. “Mano šalies ir kitų Vidurio Europos šalių laimėjimai per pastarąjį dešimtmetį neabejotinai įrodė didžiulį kandidačių raidos potencialą ir jų ryžtą kurti naują gyvenimą. Mes neprašome išmaldos, mes esame pasiruošę savo patirtimi, žiniomis ir kultūra prisidėti prie Europos plėtros. Tik suvieniję savo pastangas mes galime apsaugoti savo bendras vertybes, kurias per amžius puoselėjo Vakarų civilizacija”, - pareiškė Prezidentas.

Akcentuodamas, jog jo vizija - saugi ir klestinti sąjunga, kurią jungia žmonių šiluma, simpatijos ir dialogas, V.Adamkus palinkėjo, kad Lietuva ir Airija prisidėtų kuriant tokią Europą.

Lietuvos Respublikos Kariuomenės vadas gen. Jonas Kronkaitis kalba Čikagos lietuviams Amerikos Lietuvių tarybos suruoštoje konferencijoje Balzeko lietuvių kultūros muziejuje rugsėjo 29 d., kuriam gausiai susirinkusieji dėkojo audringais plojimais.

R. Eidukevičiaus nuotr.

LIETUVOS KARIUOMENĖS VADAS WASHINGTONE

Washingtonas, spalio 4 d. (ELTA). Per darbo pietus Lietuvos ambasadoje Washingtone Lietuvos kariuomenės vadas generolas majoras Jonas Kronkaitis susitiko su aukštais JAV administracijos pareigūnais.

Su JAV nacionalinės saugumo tarnybos bei Gynybos ir

Valstybės departamentų atstovais kalbėta apie Lietuvos saugumo indėlį kovojant su terorizmu bei Lietuvos kariuomenės pasirėmimą narystei NATO.

Už pastangas plėtojant Lietuvos ir JAV bendradarbiavimą bei nuopelnus remiant Lietuvos integraciją į NATO JAV

Pensilvanijos nacionalinės gvardijos vadui generolui majorui Wiliam Lynch susitikimo metu įteiktas Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinas.

Kariuomenės vadas į Lietuvą grįžo spalio 5 dieną, pranešė Eltai Kariuomenės vadovybės atstovė spaudai.

BERLYNE SUSITARTA DĖL KOMPENSACIJŲ

Vilnius, spalio 4 d. (ELTA). Kompensacijas už priverstinius darbus nacių okupacijos metais Lietuvoje gyvenantys asmenys galės gauti tiek mūsų šalyje, tiek ir Rusijoje.

Kooperacinę sutartį dėl šių kompensacijų Berlyne pasirašė Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras ir Rusijos Federacijos savitarpio supratimo ir santarvės fondas, pritariant Vokietijos fondui “Atmintis, atsakomybė ir ateitis”.

Sutarties tikslas, kaip sakė Eltai Genocido ir rezistencijos centro generalinė direktorė Dalia Kuodytė, - bendradarbiauti užtikrinant Lietuvoje gyvenantiems asmenims

galimybę gauti kompensacijas už priverstinius darbus nacių okupacijos metais pagal Vokietijos federacinį įstatymą dėl fondo “Atmintis, atsakomybė ir ateitis” įkūrimo.

Sutartis numato, kad Lietuvoje gyvenantys pretendentai gali pateikti prašymus Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui arba Rusijos Federacijos savitarpio supratimo ir santarvės fondui. Nuo to, kur bus paduotas prašymas, priklausys, kur bus nagrinėjami skundai - Vilniuje ar Maskvoje.

Suderintos keturios anketų formos lietuvių ir rusų kalbomis, kurias kartu su atmintine ir visa būtina informacija gaus kiekvienas pretendentas. Šiuos dokumentus Genocido ir

rezistencijos centras numato pradėti siųsti po dviejų savaitių.

Kiekvienam pretendentui, pabrėžia D.Kuodytė, yra sudaroma galimybė pasirinkti, koku būdu gauti kompensaciją - per banką Lietuvoje ar per banką Rusijoje. Jei asmuo pasirinktų banką Lietuvoje, jis turės atidaryti sąskaitą Lietuvos taupomajame banke (tai jam nieko nekainuos) ir pinigai iš Vokietijos bus siunčiami tiesiogiai į Lietuvą. Jeigu pretendentas pasirinktų banką Rusijoje - pinigai iš Vokietijos ten ir keliaus.

Manoma, kad kompensacijos Lietuvoje gyvenantiems pretendentams bus pradėtos mokėti šių metų pabaigoje.

KOMUNISTINĖJE KINIJOJE

Lietuvos parlamentarų delegacija, vadovaujama Seimo Pirmininko pavaduotojo Vytenio Andriukaičio, Pekine susitiko su Kinijos Liaudies Respublikos Liaudies Atstovų Susirinkimo Nuolatinio komiteto Pirmininku Li Penu. Susitikimo metu aptarti aktualūs šalių tarpusavio santykių klausimai. Kinijos parlamento vadovas Li Penas pažymėjo tolesnės ekonominių santykių plėtros būtinybę, praneša ELTA.

Prieš metus, rugsėjo 5 d., Kinijos Liaudies Respublikos Liaudies Atstovų Susirinkimo Nuolatinio komiteto Pirmininkas Li Penas viešėjo Vilniuje. Tuomet jis akcentavo

didelių ir mažų valstybių lygybę, jų teisę išsirinkti ekonominės ir gynybinės plėtros erdvę, dviejų šalių parlamentų bendradarbiavimą, ekonominius ryšius.

Praėjusių metų rudenį vykęs Kinijos parlamento vadovo vizitas Lietuvoje buvo surengtas kaip atsakomasis, tuometinio Lietuvos Seimo Pirmininko Vytauto Landsbergio kvietimu. Tačiau Kinijai pagėidaujant nuo poros dienų vizitas buvo sutrumpintas iki kelių valandų ir vyko tik Vilniaus oro uoste. Tokį sprendimą lėmė Vilniuje rugsėjo pradžioje vykęs visuomeninis tribunolas komunizmo nusikaltimams įvertinti.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

■ BRAZAUSKAS ILGISI SOVIETŲ

Daugiau kaip 70 JAV, Vokietijos ir Didžiosios Britanijos verslininkų vakar Vilniuje atvyko į Amerikos prekybos rūmų organizuotus pietus su premjeru Algirdu Brazausku. Tačiau investuotojai išsiskirstė neišgirdę jokių konkrečių šalies ekonominės politikos vizijų. Vietoj to jie turėjo klausytis ilgo A. Brazausko monologo, kokių didžiulių laimėjimų pasiekė Lietuva sovietmečiu.

■ LIBERALŲ DEBIUTAS OPOZICIJOS POSĖDYJE

Seime debiutavo Liberalų frakcija. Ji pirmą kartą kaip opozicinė frakcija suformavo Seimo vakarinio posėdžio darbotvarkę. Pagal Seimo Statutą opozicinės frakcijos turi teisę formuoti posėdžio darbotvarkę, pateikti parengtus teisės aktus, praneša ELTA.

Liberalų frakcijos darbotvarkėje yra įrašytas konstitucinės pataisos projektas. Jį parengęs Algimantas Matulevičius siūlo nuo 141 iki 101 sumažinti Seimo narių skaičių. Opozicinės frakcijos nariai taip pat siūlo liberalizuoti Karo prievolės ir Valstybės tarnybos įstatymus - atsisakyti karinės prievolės atlikimo reikalavimo priimant į valstybės tarnybą, suvienodinti baudų dydžius už neatvykimą į teismo posėdį visiems baudžiamojo proceso dalyviams.

■ RAGINIMAS SUTVARKYTI TUSKULĖNŲ MEMORIALĄ

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga (LPKTS) ragina neatidėlioti ir sutvarkyti Tuskulėnų memorialą ir pradžia siūlo pastatyti nors kuklų kolumbariumą, jame palaidoti laisvės kovotojų palaikus, minimaliai sutvarkyti aplinką.

LPKTS tarybos valdybos pareiškime rašoma, kad jau praėjo keletas metų, kai vis atidėliojama Tuskulėnų memorialo statyba KGB būstinės rūsyje nužudytiems ir Tuskulėnų dvarvietėje užkastiems Lietuvos partizanams ir laisvės kovų dalyviams. Atidėliojimų pretekstas, anot pareiškimo, yra didelė statybos darbų kaina. Į didelę memorialo statybos darbų kainą įskaičiuojamos 8 hektarų ploto parko įrengimo ir Tuskulėnų dvaro pastatų restauravimo darbų išlaidos. Kita priežastis, dėl ko atidėliojami darbai, faktas, jog į tas pačias duobes Tuskulėnuose buvo sumesti ir kriminalinių nusikaltėlių palaikai. Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos tarybos valdyba mano, kad paminklas yra tiems, kam jis yra dedikuojamas, tai yra, nužudytiems Lietuvos partizanams ir laisvės kovų dalyviams. Į tas pačias duobes čekistų sumesti kriminalinių nusikaltėlių lavonai neturi būti kliūtis pagarbiai palaidoti laisvės kovotojų palaikus, mano LPKTS tarybos valdyba.

“Laikome reikalinga nebeatidėlioti Tuskulėnų memorialo statybos. Laisvės kovotojų kaulai negali būti ilgiau laikomi nepalaidoti kartono dėžėse lyg kokie nereikalingi daiktai”, - rašoma LPKTS tarybos valdybos pareiškime.

■ Į VILNIAUS BARUS - ŠIMTAI “VRS KAMERŲ”

Atgimusi televizijos laida “VRS kamera” savo firminį ženklą šįmet pradės naudoti ne tik žmonių nuotakai, bet ir kultūrai kelti. Daugelis Vilniaus viešųjų vietų artimiausiu metu pasipuoš lipdukais su užrašais “Jus filmuoja “VRS kamera” arba “Čia filmavo “VRS kamera”.

Šios akcijos iniciatorius - vienas iš televizijos laidos “VRS kamera” įkūrėjas ir dabartinis prodiuseris Džiugas Juodkazis. Jo teigimu, pirmiausia šimtai pagamintų lipduku papuoš populiariausių sostinės kavinių, barų bei klubų tualetų sienas. “Pagrindinis mūsų tikslas, kad net ir tose vietose, kur žmonės lieka vieni, būtų išsaugotas padarumo krislelis”, - sakė Dž. Juodkazis.

Anot Dž. Juodkazio, ši akcija pirmiausia turėtų drausminti šiukšlintojus, inventorius laužytojus, ar net narkomanus ir smurtautojus bei visus tuos, kurie vargu ar norėtų, kad jų veiksmus per televiziją paviešintų išžulioji “VRS kamera”. “Žinoma, daugelis tai priims kaip linksmą pokštą, tačiau palaukite ir įsitikinsite, kad kai kuriose iš “pažymėtų vietų” slaptos kameros tikrai bus įrengtos”, - tvirtino jis.

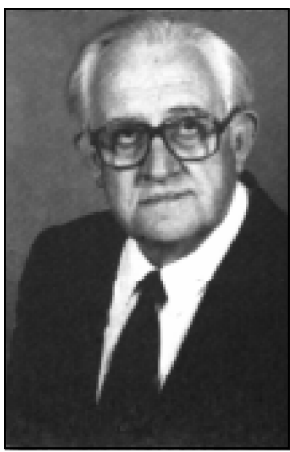
“Pradėdami šią akciją mes nesitikime, kad žmonės ims ir taps kultūringesni. Norime, kad viešųjų vietų lankytojai tiesiog pamąstyty ir elgtųsi nepriekaištingai”, - sakė Dž. Juodkazis.

■ PREZIDENTO SVEIKATA

Prezidento spaudos tarnyba paskelbė oficialias medikų išvadas apie šalies vadovo sveikatą. Savo parašais jas patvirtino trylika Valdą Adamkų apžiūrėjusių autoritetinių specialistų.

Medikų konsiliumo išvada paprasta: Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus yra sveikas. Ankstesnių patikrinimų metu rastų akmenų dešinio inksto apatinėse taurelėse nėra, todėl artimiausiu metu bus pašalintas į dešinią šlapimtakį įvestas stentas (vamzdelis).

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

Algirdas Pužauskas

Prezidentas George W. Bush paskelbė dar vieną ginklą prieš teroristus užsienyje. Paskelbta, kad 27 islamo organizacijų ar pavienių asmenų lėšos JAV bankuose yra užšaldomos. Prezidentas parago ir kitas demokratines valstybes taip padaryti, nes teroristams jų veikloje pinigai yra svarbiausias ginklas. Vakarų pasaulio koalicijos veikla ieškant teroristų pasirodė gan gyva. Amerikoje buvo suimti kelių arabų valstybių piliečiai, kurie įtariami dalyvavimu teroro grupuočių veikloje. Kiti suimti už vizos ir kitų dokumentų pažeidimus. Suėmimų buvo Prancūzijoje, Kanadoje, Britanijoje, Vokietijoje. Suimtieji yra iš Amerikai draugiškų valstybių, net iš Izraelio, Egipto, Jordano, Saudo Arabijos, Sirijos ir Indijos. Tarp Londone suimtų yra ir viena moteris.

Afganistaną valdančiai Taliban religinei partijai atsisakius suimti ir Amerikai perduoti Osama bin Laden, JAV vyriausybė paskelbė, kad turimomis žiniomis jis vadovauja ir slaptam narkotikų prekybos tinklui, gaudamas už tą biznį nemažą sumą pinigų. Amerikos žvalgybai ieškant šio terorizmo vadeivos slėptuvių, jis paskelbė rugsėjo

TERORO JĖGOS SILPNĖJA

24 d. per Kvataro televizijos siųstuvą atsišaukimą į viso pasaulio islamo musulmonus. Atsišaukime šaukiami visi jo rėmėjai “tvirtai stovėti ant šventojo karo tako”, kol liepsnos, kurios planuojamos Amerikos Jungtinių Valstybių, sudegins jas pačias. Toliau bin Laden praneša “mylimiems broliams”, kad jis stovi kartu su heroiška, tikinčiaja Afganistano liaudimi. Jis kreipiasi į tikinčiuosius Pakistane daryti viską, kad Amerikos jėgos negalėtų įsibrauti į Pakistaną ir Afganistaną.

Žvalgybos įstaigos neabejoja, kad bin Laden buvimas Afganistane parūpina lėšas Taliban kariuomenės ginklams ir kareivių treniravimo stovykloms. Iki pernai metų Taliban partija globojo vietinę opiumo narkotikų pramonę. Pernai Taliban vadai opiumo augintojus globodavo, tačiau viešai skelbdavo, kad auginimas ir šmugelis uždraustas. Opiumas Vakarų pasaulyje reikalingas heroino ir morfino gamybai. Didelė dalis tos nelegalių narkotikų gamybos atsidurdavo Amerikoje, kur prisidėdavo prie nusikaltimų kilimo ir žudynių.

JAV vyriausybė neabejoja, kad bin Laden slapstosi Afganistane. Vyriausias Taliban vadovas mula Mohammed Omar, pasiskelbęs vyriausiu religinės armijos vadu, yra 41 metų amžiaus, turi tris žmonas, šešis vaikus, penkis berniukus ir vieną mergaitę. Jis mažai kalba, nesusitinka su lankytojais, tik su savo genties žmonėmis patanais. Paskutinėje savo kalboje Omar

sakęs, kad jo karas yra šventas ir bus kovojama tol, kol Afganistane neliks nė lašo kraujo, kuris liejamas prieš tuos, kurie atnešė afganams kančias ir laužė islamo tikėjimą. Kovosime kol islamas taps mūsų žmonių gyvenimo prasmė, kalbėjo terorizmo vadovas.

Osama bin Laden, gimęs Saudo Arabijoje, ilgainiui tapo politiniu Saudo karalystės priešu. Jo sukurta teroristų organizacija pradėjo veiklą, kai Sovietų Sąjunga bandė pavergti Afganistaną. Tuo metu Amerika palaikė Afganų kovotojus ir bin Laden buvo laikomas Amerikos, sunni sektos islamo draugu. Kai kilo dykumos karas dėl Irako invazijos Kuveite, bin Laden pritarė laimėtojams amerikiečiams, tačiau pradėjo jų nebekesti, kai jie atsiuntė kariuomenę į Saudo Arabiją, jos ginti nuo Irako diktatoriaus ir paliko tą kariuomenę iki šiol. Bin Laden nemėgsta ir Irano, nes čia yra islamo šiojitu sektos valdžia. Bin Laden kurį laiką gyveno ir slapstėsi Sudane. Jo statybos bendrovė neseniai Malaizijoje pastatė modernų Kuala Lumpur oro uostą už milijardus dolerių, pastatė ir Saudo Arabijos Medinos naują mečetę, Egipte praplėtė Kairo oro uosto nusileidimo takus. Italijoje jo firma valdo marmuro kasyklą. Jo pažiūros į islamo sektų skilimą esančios pragmatiškos. Jam svarbu, kad “netikėliai” nesikištų į islamo tikėjimo reikalus, jie bus išspręsti pačių musulmonų. Dabar svarbiausia esą visomis

Nukelta į 3 p.

Šiaurės Afganistano kovotojai, kurie kasdien kovoja prieš Taliban grupės kareivius, norinčius valdyti visą kraštą.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119-0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$35.00, first class - \$58. Single copy - 70 cents. Air mail overseas - \$110.00.

Prenumerata metams - \$35.00, pusei metų - \$20.00, pirma klase - \$58. Oro paštu į užsienį metams - \$110.00. Atskiro numerio kaina - 70 centų. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai gražinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SUKAKTIS

Šio krašto Lietuvių Bendruomenės vadovai pasirinko Čikagą minėti savo 50 metų veiklos sukakčiai spalio 13 ir 14 dienas. Sukakties paminėjimo komitetui vadovauja dr. Petras Kisielius.

Bendruomenė buvo sukurta lietuvių išlaikyti. Po II Pasaulinio karo, nuo bolševikų į Vokietiją pasitraukę lietuviai ne savo noru, rinkosi į svetimšaliams organizuojamas stovyklas. Atsirado laikinosios lietuvių tremtinių stovyklos amerikiečių, anglų ir prancūzų karinės valdžios zonose. Stovyklų gyventojai galėjo tvarkytis autonomiškai Jungtinių tautų įsteigtos UNRRA organizacijos globoje. Tačiau tremtiniai, būdami netikri dėl savo ateities, dažnai kreipėsi į Vyriausiąjį Lietuvos Išlaisvinimo komitetą, kaip vienintelę lietuvių organizaciją tuo metu. Savaimė atsirado reikalas sujungti lietuvius į vieną organizaciją, tad ir susikūrė Lietuvių Tremtinių bendruomenė, kai 1946 metais Mykolo Krupavičiaus pirmininkaujamas VLIKas sukviėtė tremtinių atstovų suvažiavimą Hanau stovykloje. Ten buvo priimta VLIKo paruošta konstitucija, kurioje nustatyti Tremtinių bendruomenės uždaviniai - išlaikyti susipratusią lietuvių tautos dalį tremtyje, saugoti gerą lietuvių vardą, rūpintis jų švietimu, kultūra ir ugdyti tautinį solidarumą. Tai bendruomenei vadovauti buvo išrinktas Tremtinių bendruomenės komitetas, kuris veikė iki tol, kol didžioji tremtinių dalis emigravo į kitus raštus.

Vadovaudamas VIKui, prel. M. Krupavičius šalia vadovavimo Lietuvos laisvinimo darbui, atliko ir kitą istorinės reikšmės darbą, sukurdamas Pasaulio lietuvių bendruomenę. Jos suorganizavimas buvo VLIKo laisvinimo uždavinių pratęsimas. Todėl, kad emigracijoje vyksta nutautimas, tam vyksmui sulaukyti VLIKas 1949 m. birželio 14 d. paskelbė Lietuvių chartą, kuri nustato gaires lietuvių išlaikyti ir įpareigoja jų laikytis. Lietuvių chartą Krupavičius vadino įsipareigojimu kiekvieno lietuvių sąžinei. Tai kelio rodyklė pasaulio kraštuose lietuviams rodanti teisingą kryptį į savo tautos židinį. Ji skirta visai lietuviškai šeimai ir visoms organizacijoms. Lietuvių charta yra tautinės ideologijos pagrindas, ant kurios turėjo būti pastatyta formali organizacija - visus jungianti Pasaulio Lietuvių Bendruomenė.

Daugiausia sunkumų M. Krupavičius turėjo beorganizuodamas Bendruomenę Jungtinėse Amerikos Valstijose. Iš viso jis sukūrė 22 bendruomenes įvairiuose kraštuose. JAV esamų organizacijų veikėjai bijojo, kad naujai į visuotinumą pretenduojanti organizacija nuvertins jau veikiančias organizacijas. Dėl to jam teko daug įrodinėti ir ginčytis dėl aiškių dalykų, kad PLB nepavojinga ir Amerikai. Bendruomenė - sukurta lietuvių išlaikyti, tik antrinis jos darbas buvo Lietuvos laisvinimo darbas, todėl ji turėjo bendradarbiauti su VLIKu ir ALTa, kuriai ši sritis buvo pagrindinė. Kaip tai sekėsi, visi gerai žinome. Bet PLB sukūrimas yra vienas Krupavičiaus didelės reikšmės darbų mūsų išeivijos lietuvių palaikyti ir tautinei kultūrai ugdyti, kaip kad buvo ir jo Lietuvos žemės reforma - Krupavičius yra epochinis lietuvis. JAV Lietuvių Bendruomenei linkime neužmiršti jos kūrėjo idealo - tautinės kultūros išlaikymo.

S. Tūbenas

DAR KO SUSILAUKĖME!

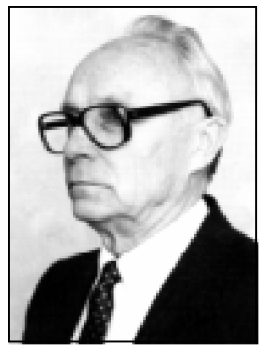
Liublino unija priimtina lietuviams?

Apie tokią nemalonią žinią yra rašoma *Tėviškės žibuoriuose* 2001 m. birželio 26 d. Dėl savo sveikatos problemų, daug spaudos į šalį teko padėti. Ir tik dabar pradėdau peržiūrėti. Yra rašoma: - "Lietuviai keičia požiūrį į abiejų tautų respublikos istorinį paveldą" - rašė lenkų laikraštis. Pranešimas iš Varšuvos - Liublino unija priimtina lietuviams? "Lietuvos-Lenkijos parlamentų atstovų VIII sesija vyko Varšuvoje š.m. birželio 9 d. Pagrindinė sesijos tema - "Lietuvos ir Lenkijos konstitucijos - demokratinės santvarkos ir tarpusavio santykių plėtojimo pagrindas". (...)

"Lietuvos Seimo vicepirmininkas Artūras Skardžius 1791 m. gegužės 3-čiosios konstituciją pavadino "imponuojančiu precedentu" ir patikino, kad lietuvių ir lenkų suartėjimas ir vienijimasis prasidėjo nuo Krėvos unijos, kurios užmojus pabaigė Liublino unija. Pasak Lietuvos parlamentarų, "1791 m. gegužės 3-čiosios Konstitucija LDK buvo masiškai remiama ir tapo politiniu elementoriumi". Atrodo, kad šis seimūnas toli nuo elementoriaus dar nėra nuėjęs! "Komentuodamas Lietuvos-Lenkijos parlamentarų priimtą deklaraciją, įtakingas lenkų dienraštis *Rzeczpospolita* pažymėjo, kad lietuvių keičia požiūrį istoriją. Anot apžvalgininko, lietuviams jau nebaisi nei Krėvos, nei Li-

blino unija, nors dar neseniai "ne tik lietuvių publicistikoje, bet net ir istorijos vadovėliuose Jogaila buvo vaizduojamas kaip Lietuvos išdavikas, o Krėvos ir Liublino unijos kaip visais amžiais lietuvių persekiojamų nelaimių priežastis". Ta nuomonė buvo visai pagrįsta, kadangi tų unijų pasėkoje Lenkija beveik visas Lietuvos žemes pasisavino ir **DLK-tija iš imperijos tapo tik Lenkijos provincija.**

"Parlamentarų atstovai kreipėsi į savo valstybių vyriausybes ir parlamentus, ragindami įgyvendinti visas Lietuvos-Lenkijos sutarties nuostatas". Pirmiausiai "tos nuostatos" turi būti viešai paskelbtos. Manysčiau, kad seimūnai neturi tokių įgaliavimų, kad galėtų ir vėl Lietuvą į Lenkijos sterblę įdėti! Sekant daugelio seimūnų kalbas ir veiksmus, atrodo, kad šiuo metu didžiausia Lietuvos grėsmė - tai tokie seimūnai. "Lietuvos ir Lenkijos švietimo ministerijos iki šių metų pabaigos turi parengti tautinių mažumų - Lietuvos lenkų ir Lenkijos lietuvių - švietimo strategiją. Varšuva taip pat ragina Lietuvą kuo skubiau grąžinti Lietuvos lenkams žemes bei iki š.m. rugsėjo paremti sutartį dėl Lietuvos lenkų vardų ir pavardžių rašysenos. Lenkija pageidauja, kad Lietuvos lenkų tautybės piliečių vardai ir pavardės būtų rašomos lenkiškais raidėmis, su lenkiškais diskritiniais

Juozas Žygas

ženklais. Pati Lenkija tokių galimybių savoms mažumoms nenumačiusi".

Lenkams turi būti taikomos tokios pat taisyklės, kokias jie taiko Lenkijos užimtų sričių, bei Lenkijoje gyvenantiems lietuviams. Taip pat, kad iš lietuvių statytų namų, išsikraustytų jų pasėniečiai. Man keista, kad apie tokius seimūnų nutarimus bei pasižadėjimus mūsų spauda praėjo patylomis. Lyg nieko tokio visai nebūtų įvykę! Jeigu reikalai panašiai plėtosis, tai galima prileisti, kad lenkai pareikalautų sugrąžinti Vilnių, kurį užėmė žemaičiai. Kai vyko Suvalkų sutartis, Pilsudskis buvo Lydos geležinkelio stotyje. Iš kur stovėjusiame traukinyje jis lenkų kėslams vadovavo. Jam į Lydą laišką parašė generolas L. Żeligowski, kuriame jis taip rašė. - "Kuomet mes, lietuviai, prie Vyslos su bolševikais kovėmės, tuo pasinaudoję žemaičiai mūsų Vilnių turėtų grąžinti Turgelių dvarą, kuris už nuopelnus jam buvo dovanotas. Vilnijoje daugelio dvarų žemės buvo Pilsudskio legionieriams išdalintos. Tai buvo Trojos arkliai lietuviškose žemėse!

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 2 p.

jėgomis kovoti prieš Vakarų ir prieš Izraelio interesus.

Svarbiausio teroristų vado veikla, žvalgybos žiniomis, suskirstyta į tris dalis: religinę, karinę ir finansinę. Pastaroji yra vedama specialaus komiteto kuris investuoja, perkaparduoda akcijas visame pasaulyje. Komitetas valdo ir tris apdraudus bendroves: Vokietijoje, Šveicarijoje ir Prancūzijoje. JAV prezidento paskelbtas bin Laden turtų išaldymas kaip tik ir liečia finansų reikalus, nes finansiniuose reikaluose nėra didelio skirtumo tarp įvairių sektų ar šalių, iš kurių ateina pinigai.

Amerikoje jau pasirodė keršto ir neapykantos ženklai prieš čia gyvenančius arabus ar iranėčius. Daugiausia arabų gyvena Kalifornijoje, New Yorke, Michigane. Prieš juos jau pasirodė vandalizmo, užpuolimų ženklų, tačiau mažai

kas žino, kad trys ketvirčiai arabų amerikiečių yra krikščionys. Jų tarpe yra ir Ralph Nader, kurio tėvai atvyko iš Libano ir kuris prezidento rinkimuose surinko 3% amerikiečių balsų. Keturi iš penkių arabų amerikiečių yra jau gimę Amerikoje. Daug jų įsikūrė Detroite, kur jų tėvai dirbo automobilių fabrikuose. Santykius su musulmonais amerikiečiais sumaišo ir tas faktas, kad didžioji musulmonų amerikiečių dalis (jų yra šeši milijonai) yra juodieji amerikiečiai, o ne arabai. Tyrinėjimai parodė, kad arabai amerikiečiai, net trys ketvirtadaliai įsitikinę, kad Amerikos vyriausybė per daug palaiko Izraelį ir mano, kad reikėtų įsteigti laisvą Palestinos valstybę. Taip kalba ir 42 procentai arabų katalikų. Europoje pramonės valstybės išaldė įtariamų teroro organizacijų pinigus. Tai padarė ir mažos Lichtenšteino ir

Liuksemburgo valstybės. Neprisidėjo tik neutralioji Šveicarija.

KELIAIS SAKINIAIS

• **Rusijos** prez. V.Putin rugsėjo 24 d. pasiūlė Rusijos paramą Amerikai, kovojančiai prieš Afganistano režimo remiamą terorizmą. Jis net žadėjo ginklų prieš Taliban režimą kovojančiai afganų kariuomenei, vadinamam Jungtiniam Frontui. Rusija neduos kareivių, bet rems Afganistano kovojančią Šiaurinę Sentarvę, vadovaujamą B. Rabani. Kazachijos prez. Nazerbajev paskelbė, kad jis visomis jėgomis kovos prieš terorizmą. JAV transporto lėktuvai jau atgabeno į Uzbekiją, prie sostinės Taškento, žvalgybos instrumentus ir 200 kareivių.

• **JAV Kongresas** jau patvirtino 15 milijardų dol. sumą, iš kurios bus duodama

Nukelta į 4 p.

**TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ
APŽVALGA**

Atkelta iš 3 p.

subsidijos civilinės aviacijos bendrovėms, kad jos pakeltų nuostolius dėl teroristų puolimų.

- **Keleivinių** lėktuvų Pilotų organizacija pasiūlė įvesti įstatymą, kuris leistų lėktuvų lakūnams turėti rankinį ginklą, kuris padėtų gintis nuo lėktuvų grobimo.

- **Afganistane** tūkstančiai didesnių miestų gyventojų po 23 metų užtrukusių karo veiksmų bando pabėgti į užsienį, bijodami, kad JAV keršto veiksmai teroristams sunaikins valstybės miestus. Amerikos aviacija su įvairiomis "gudriomis" raketomis nebijojo jokių priešlėktuvinių ginklų.

- **Amerikoje** po įvairių žvalgybos įtarimų buvo uždrausta naudoti mažus lėktuvėlius, kurie barstydavo ant laukų trąšas, prieš vabzdžius ir kentėjus nukreiptas dulkes, kad teroristai nesumanytų vartoti biologinius ginklus.

- **Jungtinis** Arabų Emiratas įsakė Taliban diplomatams išvykti per 48 valandas. Ryšius su Taliban palaiko tik Pakistanas, kuris pasmerkė terorizmą.

- **Rusijos** Dūma patvirtino prez. Putin siūlomą įstatymą, kuris leis parduoti investuotojams nedidelius rusų žemės plotus.

- **Kuveito** emiras gavo širdies priepuolį ir buvo išvežtas į Londono ligoninę gydymui. Jis 75 metų. Emiro įpėdinis yra šeikas Al Sabah, 71 metų.

- **Buvęs Afganistano** karalius Zahir Shah, 86 metų, gyvenęs egzilėj Romoje, pareiškė spaudai, kad jis negalvoja grįžti į sostą, jei bus nuversta nelegali Taliban valdžia, tačiau darysias ką gali, kad jo tėvynė per daug nenukentėtų.

- **Jungtinių Tautų** Generalinės asamblėjos suvažiavimas turėjo būti atidėtas dėl teroristų sprogdinimų New Yorke.

- **Popiežius Jonas Paulius II** buvo šiltai sutiktas Kazachijoje. Jis kalbėjo apie taiką ir sugyvenimą. Spauda pareiškė, kad šimtai tūkstančių katalikų Kazachijoje yra buvusių Stalino tremtinių atžalos. Katalikai sudaro vos 3% šalies gyventojų. Svečių sutiko ir islamo vadovas aukščiausiasis mufti. Armėnijoje popiežius, skaitydamas savo kalbą, sukrito kėdėje, kalbą skaityti baigė kitas, klausytojai aiškiai matė Parkinsono ligos ženklus.

Valstybės (Lietuvos Karaliaus Mindaugo karūnavimo) dienos proga, 2001m. liepos 6 d. Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinu apdovanojo Genovaitę Dumčiūtę-Breichmanienę, ilgametę Kanados lietuvių bendruomenės veikėją, lietuvių kultūros propaguotoją, Hamiltono lietuvių tautinių šokių kolektyvo "Gyvataras" steigėją ir vadovę.

Kęstučio Vanago nuotr.

LIETUVA IR PASAULIS

LIETUVA FORMALIAI IŽENGĖ Į PASIRENGIMO NARYSTEI NATO ETAPĄ

Briuselis/Vilnius, spalio 2 d. (ELTA). Lietuva įsipareigoja skirti reikiamus išteklius gynybos išlaidoms ir yra pasirengusi prisidėti prie JAV ir tarptautinės bendrijos pastangų kovojant su terorizmu.

Tokios mūsų šalies nuostatos užfiksuotos Lietuvos pasirengimo narystei NATO programoje, kurią Lietuvos misijos prie NATO ambasadorė Gintė Damušytė oficialiai įteikė aljanso generalinio sekretoriaus padėjėjui politiniais klausimais ambasadoriui Guenther Altenburg.

Įteikdama aljansui metinę pasirengimo narystei NATO programą, Lietuva formaliai įžengė į lemiamą pasirengimo narystei etapą prieš 2002 metų rudenį Prahėje įvyksiantį Aljanso viršūnių susitikimą, pažymima Eltai perduotame Užsienio reikalų ministerijos pranešime.

Susitikime ambasadorė G.Damušytė pristatė pagrindines pasirengimo narystei NATO programos nuostatas bei uždavinius kitam pasirengimo etapui.

NATO generalinio sekretoriaus padėjėjas teigiamai įvertino Lietuvos pasiekimus, paragino naudotis visomis narystės veiksmų plano teikiamomis galimybėmis bei sveikino Lietuvos įsipareigojimą gynybos išlaidoms skirti 2 procentus bendrojo vidaus produkto (BVP).

LIETUVA SU PRANCŪZIJA PRADĖJO DERYBAS

Užsienio reikalų ministerija nagrinėja Prancūzijos pateiktą sutarties projektą dėl kompensacijos už Lietuvai priklausiusį ambasados pastatą Paryžiuje. Už nuosavybės teisių į šį pastatą perdavimą mūsų šaliai bus sumokėta 23 milijonai Prancūzijos frankų (maždaug 12,65 mln. litų).

"Abiem pusėms reikia susitarti, kokiais terminais, į kokias sąskaitas, dalimis, ar visa iš karto ši suma bus sumokėta", - sakė Eltai URM Vakarų Europos šalių skyriaus vedėjas Algirdas Paleckis. Pareigūnas mano, kad susitarimo derinimas gali užtrukti keletą mėnesių.

Apie sprendimą dėl buvusios Lietuvos ambasados Paryžiuje Lietuvos vadovus informavo liepos pabaigoje mūsų šalyje su valstybiniu vizitu viešėjęs Prancūzijos Prez. Jacques Chirac.

1940 metais, Lietuvai praradus nepriklausomybę, Paryžiaus merija iškraustė iš ambasados pastato Lietuvos diplomatus. Po Antrojo pasaulinio karo ambasados pastatas buvo perduotas Sovietų Sąjungai. Nors iki šiol formaliai ambasados pastatai nuosavybės teise priklausė Lietuvai, tačiau jų nebuvo galima perimti, nes juose yra įsikūrę diplomatinę neliečiamybę turintys asmenys.

Po nepriklausomybės atkūrimo Lietuva kelerius metus nesėkmingai derėjosi su Rusija dėl ambasados Paryžiuje sugražinimo.

VYRIAUSYBĖ NUSILEIDO "GAZPROMO" SPAUDIMUI

Opozicinė Seimo konservatorių frakcija konstatuoja, kad Vyriausybės sprendimas dėl "Lietuvos dujų" privatizavimo modelio buvo padarytas slapta, skubant, neatsižvelgiant į Seimo opozicinių frakcijų siūlymą privatizavimą aptarti Ministro Pirmininko pasitarime su parlamentinėmis partijomis, ir pasiduodant "Gazprom" spaudimui, praneša ELTA.

Pagal priimtą Vyriausybės sprendimą strateginiam investuotojui ir dujų tiekėjui konkurso būdu numatoma parduoti po 34 procentus "Lietuvos dujų" akcijų. Tiekėjui ir strateginiam investuotojui numatoma parduoti vienodą kiekį akcijų, kad būtų užtikrintos jų paritetinės pozicijos bendrovės akcininkų struktūroje. Ir strateginio investuotojo, ir tiekėjo konkursuose galės dalyvauti ir atskiros kompanijos, ir konsorciškai. Vyriausybė kontroliuos 24 procentus akcijų ir galės efektyviai dalyvauti bendrovės valdyme bei priimant valstybei ir bendrovei svarbius sprendimus. Ateityje valstybei priklausiančios akcijos taip pat bus parduotos.

Seimo konservatorių frakcijos seniūnas Andrius Kubilius neabejoja, kad tokį Vyriausybės sprendimą lėmęs "Gazprom" spaudimas.

"Akivaizdu, kad sprendimas padarytas nusileidus "Gazprom" spaudimui, o ne galvojant apie Lietuvos interesus", - sakė A.Kubilius.

Tokia įvykių eiga, anot A.Kubiliaus, tik dar labiau pagrindžia nuogąstavimus, kad Vyriausybės vadovas yra pasiryžęs per artimiausius kelerius metus likusias valstybės nuosavybėje "Lietuvos dujų" akcijas parduoti tokiu būdu, kad galų gale didesnis nei 50 procentų "Lietuvos dujų" akcijų paketas atitektų dujų tiekėjams iš Rusijos.

"Mums lieka neaišku, ką Vyriausybė toliau ruošiasi daryti, ką Vyriausybė darys po metų, kaip pardavinės likusias jos dispozicijoje akcijas. Vienintelis dalykas, ką mes girdime, tai sakymas, kad bus daroma taip pat kaip Latvijoje, kur buvo pradėta nuo paritetinio Vakarų ir Rytų kapitalo dalyvavimo", - sakė A.Kubilius. Jis priminė, kad šiandien Latvijos dujų įmonė jau valdo Rusijos dujų kompanijos.

A.Kubiliaus nuomone, galima parduoti dujų tiekėjui ir 34 procentus akcijų, tačiau kartu būtini labai aiškūs įsipareigojimai dirbti su Vakarų strateginiu investuotoju ir tolesnį akcijų pardavimą vykdyti taip, kad Vakarų investuotojas turėtų daugiau akcijų.

NATO PRITARĖ REFORMOMS LIETUVOS KARIUOMENĖJE

Karinio pasirengimo ir sąveikos srityje Lietuvos kariuomenė jau pasiekė daugelio NATO šalių lygį.

Susitikime su kariuomenės lauko pajėgų vadu Valdu Tutkumi ir NATO integracijos departamento direktoriumi pulkininku leitenantu Romualdu Petkevičiumi tai akcentavo Vilniuje viešintis Tarptautinės saugumo patarėjų grupės narys Garry Johnson iš Didžiosios Britanijos. Kartu su juo mūsų šalyje lankosi ir kitas ISAB narys, Danijos atstovas generolas leitenantas Kjeld Hilings.

Pasak pulkininko V.Tutkaus, NATO konsultantai teigiamai įvertino šiais metais pakoreguotą Lietuvos kariuomenės struktūrą ir valdymą. ISAB nariai patikino, kad pasirinkta kryptis yra teisinga, todėl pagal šiuos planus galima skaičiuoti finansinius resursus.

Kaip Eltą informavo Kariuomenės vadovybės atstovė spaudai, pokalbio metu taip pat diskutuota apie tarptautiniais įsipareigojimais numatytą nuolatinės parengties karinių vienetų kovinį pasirengimą ir aprūpinimą. Lietuva įsipareigojusi iki 2002 metų suformuoti mechanizuotąjį pėstininkų batalioną, kuris galės dalyvauti karinėse operacijose už Lietuvos ribų pagal NATO sutarties 5-ąjį straipsnį, o iki 2006 metų - tam pačiam tikslui sukurti ir nuolatinės parengties brigadą.

JAV ir Lietuvos pareigūnai taip pat aptarė specialiųjų karinių pajėgų plėtrą, atsižvelgiant į visą pasaulį sukrėtusius teroristų išpuolius JAV.

Madų parodos dalyviai scenoje-rūbai parūpinti Talbots LaPlace pirkimo komplekso, Elizabeth Makura vedėja, Chris Shimko vicevedėja ir parodos rūbų atrinkėja.

CLEVELAND, OH

ŠAUNI MADŲ PARODA

Clevelando vyr. saučių židiničių vienetas rugsėjo 23 dieną 4 val. po pietų Dievo Motinos parapijos didžiojoje svetainėje suorganizavo plačiai išreklamuotą madų parodą. Ant gražiomis staltiesėmis padengtų stalų, dekoruotų įmantriomis gėlių puokštėmis, gulėjo viliojanti užkanda, pyragaičiai ir kava. Įdomu pastebėti, kad lankytojų tarpe buvo ir didokas procentas vyrų. Visiems susėdus už stalų, oficialią parodos dalį atidarė Clevelando vyr. skaučių Židinio

draugininkė Ingrida Bublienė ir pakvietė Amandą Muliolienę ir Aldoną Miškinienę prarasti programą. Pastaroji deklamavo ilgą rudens grožio eilėrašį ir, jai baigus, scenon pradėjo įžygiuoti modeliuotojos. Aldona Miškinienė nuodugniai nupasakojo kiekvieno drabužio detales, kaip medžiagą, kirpimą bei spalvų suderinimą. Modeliams įžygiuojant į sceną, publika audringai plojo ir plojimai nenutilo, kol per salės vidurį iki užkulisių lėtai sugrįžo modeliuotojos. Ypatingą publikos dėmesį atkreipė kelis kartus pasirodžiusios mažos mergaitės. Didžiausią rodomų drabužių dalį sudarė rudeninė apranga su šiltais švarkais ir

ilgomis kelnėmis, nors buvo ir kelios suknelės. Po kurio laiko buvo paskelbta pertrauka, kurios metu lankytojai vaišinosi ir dalinosi išpūdžiais.

Po pertraukos Aldona Miškinienė publikai pristatė Beachwood priemiestyje esančios populiarios drabužių "TALBOTS" parduotuvės vedėjos pavaduotoją Cris Shimko, kurią publika taip pat pasveikino stipriais plojimais.

Parodai pasibaigus, scenon sugrįžo Ingrida Bublienė. Ji į sceną iškvietė visas modeliuotojas ir trumpai anglų kalba pasveikino "TALBOTS" atstovę Shimko. Padėka buvo pareikšta ir Tėvynės Garsų radijo valandėlės inžinieriui Greg Priddy bei atvykusiems

Modeliuoja rūbus Kyle ir Joan Steponavičiai (Stephens).

Vaikų rūbus modeliuoja Amanda Stephens ir Krista Blumentalytė.

Dr.V.Stankaus nuotraukos.

svečiams. Skaitlinga publika savo padėką pareiškė ir organizuotojus bei modelius, pasveikino audringais plojimais. Žodžiu, Clevelando vyr.

skaučių "Židiny" suteikė tikrai malonią ir gan įdomią rudeninę pramogą. Valio!!!

Aurelija M. Balašaitienė

CHICAGO, IL

Amerikos Lietuvių Tarybos 61-asis suvažiavimas ruošiamas š.m. lapkričio 10 dieną, Balzeko lietuvių kultūros muziejaus patalpose, 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL. Suvažiavimo metu bus pristatoma metinės veiklos

apžvalga ir ateities planų ir gairių nustatymai. Amerikos Lietuvių Taryba dabar apjungia 14 centrinių Amerikos lietuvių organizacijų. Informacijai, galite skambinti į ALTo būstinę telefonu 773-735-6677, fax. 773-735-3946.

Gerbiama Dirvos redakcija,

JAV Lietuvių Jaunimo Sąjunga skiria Dirvai 50 dol. auką. Dėkojame Jums už nuolatinę paramą taip kruopščiai skelbiant lietuviško jaunimo veiklą bei užsimojimus. Lietuviška žiniasklaida yra labai didelė pagalba palaikant ryšius su išsisklaidžiusiu jaunimu. Nors ir kukli mūsų auka, tikimės, kad bent kiek padės su Jūsų redakcinėm išlaidom.

Su geriausiais linkėjimais,

Kristina V. Jonušaitė

JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungos sekretorė

JAV Lietuvių Jaunimo Sąjunga ruošia suvažiavimą ir kviečia lietuvišką jaunimą (nuo 16 amžiaus metų) ir kitas lietuviškas organizacijas gausiai dalyvauti. **Suvažiavimas vyks šeštadienį, š.m. lapkričio mėn. 24 d.** (JAV Padėkos dienos savaitgalis), Pasaulio Lietuvių Centre, (Bočių menėje), Lemont, IL. Rinktis suvažiavimo pradžia - 1:00 val. p.p., ir programa tęsis iki 5:00 val. p.p. Bus užkandžių pertrauka. Jei būtų klausimų, prašom parašyti e-paštą JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkei Dainai Žemaitaitytei: daina@javljs.com arba galima išsityti daugiau informacijos www.javljs.com Iki pasimatymo!

NUOŠIRDUS DOSNUMAS

Įsibėgėjęs *Dirvos* lėšų telkimo vėjus sėkmingai iriasi pirmyn. Gražindami loterijos bilietų šakneles atsiliepia vis daugiau *Dirvos* skaitytojų/rėmėjų, pridedami auką ir pasidalindami mintimis. Štai kanadietė skaitytoja rašo: "Mūsų lietuviškoji kolonija baigia išmirti ir sunku jiems išliuti loterijos bilietuką, svarbiausia, kad dar pinigų norisi surinkti USA doleriais. Tad aš išdalinau savo šeimai ir Jums siunčiu pinigų USA dol. ...Sėkmės sunkiame Jūsų darbe!-"

Už nuoširdžių auką tautinei minčiai skleisti, *Dirva* šiai uoliai skaitytojai taria didelį ačiū.

Clevelando Šv.Jurgio par.gegužinėje rugsėjo 9 d. susitiko parapijos klebonas kun. Juozas Bacevičius, svečias Dievo Motinos pagalbos klebonas kun. Gediminas Kijauskas SJ. ir "Vilties" draugijos pirmininkas Algirdas Matulionis.

G.Juškeno nuotr.

MIELI DIRVOS SKAITYTOJAI IR RĖMĖJAI,

esame labai dėkingi ir džiugu, kad didelė dalis gavusių loterijos bilietėlius nedelsdami atsiliepėte, gražindami šakneles ir net pridėdami auką. Kreipiamės į tuos, kurie dar neprisirengėte - neišmeskite bilietėlių, remkite savo laikraštį ir tuo pačiu turėsite progą būti laimėtojais. Laimės traukimas lapkričio pirmą dieną.

Vilties draugija ir Dirva

Artėjant ALT-o suvažiavimui iš kairės N.Smeliauskas, M.Marcinkienė, ALT-o pirmininkas S.Kuprys ir D.Meilienė.

ARTĖJANT ALT-O SUVAŽIAVIMUI

Lapkričio 10 d. Balzeko muziejuje įvyks Amerikos Lietuvių Tarybos metinis ataskaitinis - rinkiminis suvažiavimas. Laiko dar daug, tačiau ALT-o būstinėje darbas verda - reikia patikslinti narių ir

atstovų sąrašus, pakviesti garbingus svečius, ruošti ataskaitas, pranešimus, suvažiavime primamų dokumentų projektus, sudaryti suvažiavimo darbotvarkę ir atlikti daugelį kitų pasiruošimo darbų.

Ruošiamasi Spaudos baliui. Iš kairės: Lietuvių Tautinės sąjungos Čikagos skyriaus pirmininkė M.Marcinkienė, D. Meilienė, vicepirmininkė Z.Juškevičienė, dr.L.Šimulienė ir T.Dirgienė.

Romo Eidukevičiaus nuotraukos.

RUOŠIAMASI SPAUDOS BALIUI

Nors iki Lietuvių Tautinės sąjungos Čikagos skyriaus rengiamo Spaudos baltaus

laikraščiu "Dirvai" paremti, kuris įvyks š.m. spalio 20 d. 6 val. vakare Balzeko muziejaus

Gintaro salėje, dar pakankamai laiko, tačiau jau dabar skyriaus pirmininkei M. Marcinkienei ir organizaciniam komitetui rūpesčių nestinga: reikia sudaryti garbingų svečių sąrašą ir išsiųsti kvietimus, pritraukti į balių kuo daugiau dalyvių, pasirūpinti vakariene, paruošti gražią programą ir meninę dalį bei kt. Pabuvojus organizacinio komiteto posėdyje kuris įvyko rugsėjo 26 d. esu tikras, kad balius pavyks, nes komiteto moterys labai kruopščiai derino kiekvieną renginio detalę, kiekviena apsiėmė atitinkamus įsipareigojimus. Tikiuosi, kad Čikagos tautiečiai gausiai dalyvaus Tautinės sąjungos rengiamame Spaudos baliuje. Maloniai laukiami svečiai ir iš Clevelando.

S. Ignatavičiaus informacijos

2001 METŲ VASAROS PABAIGA AUKSUČIUOSE

Netikėtai mus užklupo žiauri tragedija. Liūdime kartu su visa Amerika, su visa civilizuoataja žmonija. New York'e ir Washingtone žuvusiųjų bei sužeistųjų tarpe buvo ir lietuvių. Visus nelaimės ištiktuosius reikia gelbėti ir sušelpiti. Daugelis mūsų dosniai atsiliopė į pagalbos šauksmus ir per vieną savaitę amerikiečiai suaukojo virš 50 milijonų dol. Tačiau nepamirškime, kad ir Lietuvoje turime keletą šimtų tūkstančių ūkininkų, kuriems labai reikia mūsų nuoširdžios ir dosnios pagalbos. Jų pagalbai per šią savaitę Auksučių Fonde nesulaukėme nė vieno dolerio.

Praeitą savaitę su žmona planavome skristi Lietuvon, šiais metais jau trečią kartą, prižiūrėti Auksučių projekto atliekamus darbus ir planuoti tolimesnius veiksmus. (Visi Valdytojų Tarybos nariai dirbame savanoriškai, be atlyginimo, todėl ir keliones patys apsimokame). Deja, dėl teroristinių puolimų turėjome kelionę trumpam atidėti. Laukdamas pranešimo kada vėl galėsime skristi, noriu su jumis pasidalinti mintimis, pranešti ką šiais metais nuveikėme Auksučiuose ir ką planuojame toliau atlikti.

Labai svarbių ir dosnių dovanų sulaukėme iš Californijos ūkininko George ir Joann Dierssen - dovanoję visą jų 350 akrų ūkio techniką, ypač puikų International Harvester kombainą ir galingą John Deere traktorių. Problema iškilo su persiuntimu į Lietuvą. Nupirkome dvigubą talpintuvą (container), kurį planuojame Auksučiuose

vartoti kaip sandėlį. Kadangi talpintuve buvo laisvos vietos kreipėmės į Šiaur. Californijoje esančius tautiečius, prašydami rūbų ir kt. reikmenų Lietuvos vaikams, kuriuos planuojame perduoti Almos Adamkienės Fondui. Žmonės dosniai reagavo - dovanoję 300 dėžių. Kadangi persiuntimas būtų kaštavęs apie 30,000 dol. mūsų savanoris pagalbininkas Larry Clement kreipėsi į Amerikos valdžią, kad siuntą pervežtų Lietuvon dykai, pagal taip vadinamą Denton Amendment, kuris leidžia, esant vietos, paramą vežti karišku transportu. Su Amerikos ambasadoriaus John Tefft pagalba valdžios sutikimas buvo gautas. Tačiau susidūrėme su biurokratiniais sunkumais: truko 4 mėn. kol sutvarkėme viską pagal Lietuvos reikalavimus, tada vėl 2 mėn. kol gavome Amerikos valdžios / USAID patvirtinimą. Liepos mėn. karo aviacija patikrino siuntą ir dokumentus persiuntė į Pentagoną, kad paskirtų persiuntimui laiką. Ir štai staiga, šio mėn. 11 d. įvyko teroristinis išpuolis prieš Pentagoną. Kada dabar mūsų pagalba Lietuvai bus nukraidinta, šiuo metu neįmanoma net spėti.

Pavasariį apsodinome laukus miežiais ir žirniais. Agronomai patarė ir buvo galvojama kad šiais metais tai atneš gerą derlių, o pelną galėsime skirti Auksučių Centro išlaikymui. Javai gražiai augo iki pat vasaros, tada užėjo šaltas bei labai lietingas laikotarpis; dabar jau žinome, kad derlius bus blogas, pelno neturėsime. Tas atsitiko ne

vien tik mūsų Auksučiuose, bet ir visoje Lietuvoje. Tačiau turime ir gerų žinių: norvegiškų obuolių parodomasis sodas (nuo kurių jau nuskyne pirmuosius obuolius), bei šparagų laukas puikiai laikosi. Vietiniai ūkininkai stebisi ir kraipo galvas dėl nematytų šparagų.

Užauginame dvi hibridinių pomidorų rūšis, kurių Lietuvoje nėra ir labai skanius hibridinius agurkus. Neblogai auga brokoliai, kurie yra nauji Lietuvoje, ir restoranai susidomėjo jų pirkimu. Verta paminėti ir tai jog esame įtraukti į "mixed vegetable project", bandome auginti daržoves iš kalifornietišku sėklų.

Mūsų ūkvedys Raigėdas Karosas su žmonos Elvinos pagalba gražiai tvarko ūkio reikalus. Kaip žinote pereinamais metais jam pastatėme 4 miegamųjų kambarių lietuvišką rąstinį namą (du miegamieji skirti besilankantiems svečiams), su moderniška įranga viduje. Rąstams medieną ėmėme iš savo miško. Elvina kviečia, jei kas iš aukotojų lankysis Lietuvoje, visada mielai bus laukiamas Auksučiuose. Namas atkreipė žmonių ir spaudos dėmesį; net ir buvęs Žemės ūkio ministras, atsilankęs Auksučiuose, juo susižavėjo - nori panašų pastatą statyti savo ūkyje. Miškai tvarkomi pagal miškininko Vlodo Kavaliausko nuožiuorą. Jo dėka palei pagrindinį kelią buvo pasodinta virš 150 beržų ir šermukšnių. Agronomas Darius Malinauskas daug pagelbsti su profesionaliniais patarimais. Vasara ūkį aplankė svečiai iš Švedijos ir Amerikos.

Dabar baigiame statyti didžiulį 60x90 pėdų sandėlgaražą (Quanset hall tipo) į kurį patalpinsime atvežtą ūkio techniką. Ūkiui, šiltnamiams, laukų drėkinimui ir šiam sandėliui labai reikia elektros; ją buvo pažadėjusi atvesti Lietuvos valdžia (Šiaulių apskritis ir Žemės ūkio ministerija), deja per trejus metus savo pažado atvesti 1 mylios ilgio elektros linijos (kaina tik 30,000 dol.) neištesėjo. Reikia ir gilaus artezinio šulinio, nes dabartinis negilus, rankomis kastas, duoda durpinį vandenį.

"Auksučiai Foundation" (USA), pelno nesiekianti, pagalbą teikianti organizacija, jau nuo 1999 metų registruota Californijoje valdžios įstai-gose. Lietuvoje, kad galėtume veikti pagal vietinius įstatymus, šiais metais Šiauliuose įregistravome ir kitą, pelno nesiekiančią organizaciją - "Auksučių Ūkio Centras".

Šią vasarą sulaukėme didžiulės pagalbos. Suprasdama "Auksučiai Foundation" (USA) ir "Auksučių Ūkio Centras" (Lietuvoje) daromą didelę paslaugą Lietuvos smulkiųjų ūkininkų gerovei ir tuo pačiu norėdama pagerbti bei įamžinti savo tėvelio, agronomo Jurgio Gudaičio atmintį, Gražina Gudaitytė Liautaud per "Auksučiai Foundation" prisiuntė labai gražią dovaną - 150,000 dol. Dar maloniau, kad tai ne pirmoji jos parama; per trejus metus prieš tai buvo dovanojusi 25,000 dol.

Ponios Gražinos vėliausios dovanos pagalba bus pastatytas pagrindinis Auksučių

Ūkio Centro pastatas, kuriame tilps laboratorijos, susirinkimų ir ekspozicijų kambariai, kompiuteriai, biblioteka, besilankančių mokslininkų ir savanorių apsisostojimo patalpos. Taipgi tenai bus ir sporto aikštelė - Žiemos laiku aplinkinių kaimų vaikai, po priežiūra, galės naudotis sporto bei kompiuterių patalpomis.

Gražinos Liautaud dosni širdis labdarangiems darbams yra gerai žinoma Amerikoje ir Lietuvoje. Ji nuoširdžiai gelbsti vaikus, senelius ir ligonius, o dabar matome, jos dosnumą sušelpiant užmirštus, apleistus, dažnai į desperaciją įpuolusius Lietuvos smulkiuosius ūkininkus. Ačiū, didelis ačiū poniai Gražinai!

Kadangi reikia atlikti ne vien pastato statybas, bet ir tinkamai įruošti patalpas viduje, finansuoti parodomuosius sėjos darbus, Lietuvoje dar neauginamų daržovių bei vaismedžių sodinimus, miškų tvarkymų ir t.t., kviečiame visus tautiečius įsijungti į dosniųjų aukotojų eiles - kad imtų pavyzdį iš ponios Gražinos. Norėtusi kad visi Lietuvai dirbusiųjų agronomų palikuonys, Liet. Agronomų Sąjunga išseivijoje, bei kiti pasiturintys lietuviai, nežiūrint kiek generacijų praleidę Amerikoje, jaustų pareigą įsijungti į aukotojų eiles ir padėtų nualintiems ūkininkams sugrįžti į normalesnį gyvenimą. Reikia aukotojų, kurie gelbėtų įruošti kitus mokymų kambarius, laboratorijas ar didesnę sporto saliuokę. Jie nebus pamiršti ir jų vardais bus pavadinti pavieniai kambariai, kad liktų atmintis jų geraširdiškumo ir dosnumo.

Vytautas J. Šliūpas, P.E.

RUGSĖJO 8-JI - TAUTOS ŠVENTĖ

II

Aloyzas Pečiulis

Čia, išėivijoje, mes taip pat dar vis girdime įvairius kaltnimus šiam žmogui: "sugriovė Lietuvos žemės ūkį", "neuzėmė Karaliaučiaus krašto", tarsi Landsbergis turėjo skelbti karą Rusijai. Suprantama, kas nedirba tas nedaro klaidų. Tiesa, kad Lietuvos Seimas išleido įstatymą, t.y. sudarė galimybę Lietuvos socialistinio ūkio išardymui. Bet nepamirškime, kad vykdant tai, Landsbergio šalininkai Aukščiausioje Taryboje daugumos neturėjo ir visi tuo metu Seimo priimti nutarimai ir įstatymai priklausė ne nuo Landsbergio, o nuo Seimo narių balsų daugumos.

Vytautas Lansbergis, kaip žinote, yra Lietuvos Konservatorių partijos (Tėvynės Sąjungos) pirmininkas. Tai viena iš stambiausių partijų Lietuvoje. Kaip ir kitos dešinėsios pakraipos partijos Lietuvoje, stipriai skaldoma iš vidaus - kaip žinome, Gedimino Vagnoriaus, Rolando Pakso ir kitų. Praeitą Seimo kadenciją Tėvynės Sąjunga koalicijoje su Lietuvos Krikščionių Demokratų partija turėjo daugumą Seime. Tuo metu buvo nuveikta daug naudingų darbų Lietuvai; priimta įstatymų, reikalingų Lietuvos stojimui į Europos Sąjungą ir NATO. Konservatorių vyriausybė darė protingus sprendimus investicijų, finansų srityse ir kitur. Ypač daug buvo padaryta Lietuvos ūkio pakėlimui dirbant premjeru Andriui Kubiliui, ir, gaila, kad jam nebuvo leista darbo tęsti.

Kaip pagyrimas Konservatorių veiklai skamba *Washington Post* straipsnis. Dienraštis rašo: "Lietuvos klestėjimas, priešingai nei Rusijos, tęsiasi ir po atsiskyrimo nuo Tarybų Sąjungos. Tačiau ji susidūrė su nemaža ekonomine problema: jos energetinė sistema beveik visiškai yra priklausoma nuo tiekėjų Rusijoje, o tai leidžia pastarajai daryti tam tikra spaudimą Lietuvai". Taigi, kaip žinome, 1991 metais Maskva pasinaudojo energetinės blokados korta Lietuvoje. Dabar V. Putin vyriausybė taip pat jau rodo norą panaudoti energetinius išteklius, kad vėl įkeltų koją į Lietuvą. Rusų pramoninės grupuotės, Maskvos remiamos, siekia privatizavimo

procesu perimti Lietuvos gamyklas, įmones ir kitus stambius projektus. Tą Rusija daro ir kitur: Gruzijoje, Azerbaidžane, Ukrainoje ir valstybėse - NATO kandidatėse. "Washington Post" toliau rašo: "Bet Lietuva išvelgė glūdintį pavojų daug anksčiau, nei jos kaimynės ir todėl 1999 metais sutiko perduoti trečdalį savo naftos koncerno "Mažeikių Nafta" akcijų į JAV Bendrovės "Williams International" rankas".

Daug jėgų padėjo Konservatorių partija dėl sutarties su "Williams International". "Mažeikių Nafta" kompleksas sudaro maždaug apie 10% viso Lietuvos ūkio. Todėl Rusijos naftos tiekimo monopolininkė Baltijos valstybėse bendrovė "Lukoil", negavusi "Mažeikių Nafta" įmonės kontrolinio valdymo akcijų kiekio, be kurio nesutiko pasirašyti tiekimo sutarties, paskelbė Lietuvai vos ne "šaltąjį karą". Ji ėmė įmonei tiekti naftą su pertraukomis, dėl to koncernas "Williams International" Lietuvoje vien šių metų pirmame ketvirtyje turėjo 84.7 milijono litų nuostolio. Prieš "Williams International" buvo pradėta šmeižtų kompanija.

Didelių pastangų dėka, pagaliau "Williams International" susitarė su antra pagal dydį Rusijos, naftos kompanija "Jukos" dėl ilgalaikės naftos tiekimo sutarties, kuria Lietuva išsaugotų naftos sektoriaus nepriklausomybę ir sudarytų sąlygas netapti aklu ekonominio ir politinio spaudimo įrankiu Maskvos rankose. Bet čia, dar visa epopeja tuo klausimu nepasibaigė. Kaip tik tuo laiku dešiniąsias jėgas valdžioje pakeitė kairieji ir jų vyriausybė suformavo Brazauskas.

Algirdas Brazauskas įžengė į Vyriausybės rūmus ir į tą patį kabinetą, kuriame prieš 11 metų sėdėjo, būdamas komunistų partijos Centro Komiteto pirmuoju sekretoriumi. Buvęs Lietuvos Kompartijos vadovas Algirdas Brazauskas, kuriam dabar 68-eri metai, 1993-98-ais ėjo, kaip žinome, Lietuvos Prezidento pareigas. Kai Algirdas Brazauskas prezidentavo, o Seimo daugumą turėjo LDDP, kuri ir Vyriausybę buvo suformavusi, teigiamų poslinkių nei Lietuvos ekonomikoje nei užsienio politikoje nesimatė. Atvirkščiai, Lietuva buvo

privesta prie ekonominės krizės, kurios metu bankrutavo 13 Lietuvos bankų; privatizuojant įmones, gėdingai išgrobstyta Lietuvos pramonė. Lietuvos žmonėms buvo padaryta daug skriaudų, žuvo milijonai jų santaupų; buvo negražinama žemė ir pastatų nuosavybė.

Atėjus kairiesiems į valdžią, vėl gali būti sustabdyti žemėtvarkos darbai, kaip ir anksčiau jiems valdant, ir kuriama kas nors naujo. Taip kaip anais Algirdo Brazausko laikais, kada, nepaisant nuosavybės teisių, kiekvienam žmogui kaime paskirta buvo po 3 ha žemės - kad rinkimuose daugiau balsų surinktų.

Brazauskas jau suspėjo įvesti minimalias grūdų pirkimo kainas ir tuo faktiškai sustabdė žemės ūkio perorientavimą prie Europos Sąjungos taikomų žemdirbių pajamų palaikymo principų. Lietuva grįžo prie šimtus milijonų litų biudžetui kainavusio grūdų rinkos reguliavimo, kurio atsikratyti šaliai prireikė dešimtmečio.

Taigi, koku keliu eis Brazauskas, sėdėdamas premjero poste? Kaip kraštą valdys turėdami daugumą Seime ir savo Vyriausybę, susijungę į socialdemokratų partiją buvę LDDP ir socialdemokratai? Juo labiau, kad kitų metų pabaigoje įvyks Prezidento rinkimai ir kas bus išrinktas netruksta. Dar būdamas kandidatu į premjero postą Algirdas Brazauskas teigė, kad JAV koncerno "Williams International" veikla Lietuvoje, tai tėra tik verslas, nieko bendra neturintis su politika. Jo pavaduotojas pagal partiją, Vytenis Andriukaitis dar pridėjo, kad kovos su "Williams International" iki galo. O Arvydas Juozaitis, dabar paskirtas Brazausko patarėju, grasino "Williams International" su plyta rankoj. Nemaloni buvo ir Algirdo Brazausko slapta keista kelionė į Maskvą (gal saulės parvežti?) ir apsimelavimas dėl jos tikslų.

Tapęs premjeru, Brazauskas ties demagogijos riba balansavo, skelbdamas apie katastrofišką Lietuvos ekonomikos būklę. Jis skelbė nesamą Lietuvos skolų sumą. Nuvykęs į Briuselį, jis taip nušvietė Lietuvos ekonominę padėtį, kad net NATO Generalinis Sekretorius G. Robertson to nepraleido negirdomis. Kyla klausimas kas tai - kvailumas, naivumas ar sąmokslas? O kas gali paneigti, kad čia nėra vykdoma kažkieno užduotis? Vienas iš populiariausių šalies politikų galėtų vėliau pasakyti Lietuvos žmonėms, kad darė viską, kad

Lietuvių bendruomenės 50 metų veiklos proga, Illinois valstijos gubernatorius George H. Ryan, pagerbdamas lietuvius, paskelbė spalio 13-14 dienas lietuvių dienomis valstijos ribose. Proklamacijos tekstą advokatui Rimui Domanskiui įteikia gubernatoriaus asistentė tautybių reikalams Pat Michalski.

Vakarai priimtų, bet jie kažkodėl atsisakė. Ir Lietuvos žmonės tuo tikėtų. Ne, ne visi, bet ta apie pusę, kuri balsuoja už LDDP ir Algirdą Brazauską, už Artūrą Paulauską, už "ubagų karalių" Šustauską, kurie besąlygiškai remia Brazauską nesvarstant gera ar bloga jis padarė (pabandytų ką nors panašaus padaryti Landsbergis!).

Iš tikrųjų, gal nereikėtų stebėtis, kad Lietuvos žmonės, su per 50 metų "išplautais smegenimis" balsuoja už Brazauskus, Paulauskus ir pan. veikėjus. Juk supraskime, kad niekur nedingo KGB. Komunistų partija nori legalizuotis. Prisidengę "dešiniąsias radikalais" veikia įvairiausias Balsytės su kalendoriais. Jeigu atgimimo laiku buvo priešas aiškus, tai dabar viskas pridengta patriotiškais šūkiiais, rusakalbiam suorganizuoti ir vadovaujami. Rusija Vilniuje "diplomatų" laiko tiek kiek Didžiojoje Britanijoje. Ką jie visi veikia mažutėje Lietuvoje?

Dabar panašu, kad kairieji, su Algirdu Brazausku priešakyje, nevisai pajėgia sustabdyti "upės bėgimo"... Ir vėl viskam kalti konservatoriai su krikdemais - per ilgai valdžioj išbuvo. Šitiems dabar kartais reikės tęsti anų pradėtus darbus. Geriausiu to pavyzdžiu būtų "Williams International" ir "Jukos" sutartis. Po visų grasinimų ir šauksmų prieš, po Seimo pirmininko Artūro Paulausko "pasivažinėjimo" į JAV, kairiųjų dauguma, be jokio triukšmo, Seime priėmė reikalingas įstatymų pataisas, atveriančias kelią "Williams International" ir "Jukos" susitarimui dėl "Mažeikių Nafta" akcijų įsigijimo bei ilgalaikio žaliavų tiekimo naftos įmonei. O pats Algirdas Brazauskas pareiškė "Will-

iams International" atstovams ir net pranešė laišku JAV Valstybės sekretoriui Colin Powel, kad jis remia šį sandorį. Taigi, išleidyta JAV investicijas, kurios labai reikalingos Lietuvai.

Kaip prieš šimtus metų, taip ir šiandien, didžiuliams siekiams; gelbint mūsų tėvynę, išlaikyti ir ugdyti jos dvasią, kai ji ir iš žemėlapio buvo ištrinta, vien tik gerų norų negana. Tie, kas tai atsiekia, išsiskiria tam tikra, gal įgimta, gal išugdyta Lietuvos ir jos ateities vizija. Kai Lietuvai atgavus nepriklausomybę, ore kabojo laisvės noras, siekis, viltis ir kartu abejonė ar tai realu, ar tai ne sapnas, Vytautas Landsbergis, prisimenu, užklaustas atsakė, kad taip, Lietuva bus laisva, bet ne tokia. Deja, beveik nieks jo tada nesuprato, o gal net nekreipė dėmesio - visi gi norėjo tik laisvos Lietuvos.

Tad kaip tai atrodo šiandien, po 11 metų nuo anų dienų? Kokia yra ta Mūsų Lietuva? Kokia kryptim ji žengia, kokia ji bus, kiek daug laisva ir savarankiška? - Į visus klausimus atsakyti dar negalime, bet jau šiandien žinom, kad ji tikrai nebus tokia kaip buvo.

Per visą virš penkiasdešimt metų laikotarpį, kai Lietuva kentėjo okupanto gniaužtuose, atskirta nuo laisvojo pasaulio, ten, vakaruose, vyko tam tikra evoliucija ir brendo negrįžtami pasikeitimai. Pasaulis jungėsi, kad galėtų atsispirti komunistui ideologiškai ir militariniai, o pati Europa, jau seniai pradėjo žengti pirmus žingsnius vienijimosi ir jungimosi link, kas paskutiniiais laikais tapo realybe.

(Bus daugiau)

Dr. Juozas Kazickas, žymus verslininkas ir mecenatas, su žmona Aleksandra prie savo rūmų Vilniuje, pasirošę švęsti 60 m. vedybių sukaktį.

Kazickų šeima: trys sūnūs su žmonomis, duktė su vyru ir vienuolika vaikų.

IŠKILI VESTUVINĖ PUOTA VILNIUJE

Tai buvo rugpjūčio 15 d. 2001 m. - Žolinėje. Dar remontuojamoj Šv. Mikalojaus bažnyčioje vysk. P. Baltakis mišių metu palaimino dr. Juozą ir Aleksandrą Kazickus, jų 60 m. vedybų sukaktį. Palaiminimo tekstus ten perskaitė ir kardinolo J. Bačkio ir šv. Tėvo iš Romos.

Žymiausias Lietuvoje investitorius ir mecenatas Vilniaus senamiestyje meniškai atkurtus rūmus dovanojo ta proga žmonai.

Puota vyko Stiklių (Bočių) svetainėje ir vėliau - Kazickų puošniuose rūmuose. Buvo sukviesta apie 400 svečių iš visų kontinentų, bent iš 10-ties

valstybių: valdžių dignitoriai, stambūs verslininkai, draugai, giminės, žinoma ir visa Kazickų 21 asmens šeima.

Dalyvavo Lietuvos (laisvos) visi penki buvę ministrai pirmininkai. Prezidentas V. Adamkus turėjo išvykti į Švediją, tai jį atstovavo Alma Adamkienė.

A.R.

ALGIRDO GUSTAIČIO SUKAKTIS

Rašau Jums iš Lietuvos, Panevėžio 4-osios vidurinės mokyklos. Mūsų mokykla gauna visus *Dirvos* numerius, todėl turime galimybę pajusti dvasią, kuria Jūs gyvenate, kaip rūpinatės lietuvybės reikalais. *Dirva* saugomas mokyklos skaitikloje. Mokiniai ja domisi, perskaityti straipsniai praplečia akiratį ir skatina patriotiškumą.

Jūsų laikraštį mums atsiunčia Algirdas Gustaitis. Lietuvoje jis žinomas kaip iškili asmenybė - istorikas, rašytojas, kartografas. Jis mūsų mokykloje įsteigė savo vardo fondą. Vasario 16 d. minėjime yra apdovanojami mokiniai, kurie laimi rašinių patriotinė tematika konkursą.

Mokytoja *Nijolė Gumbinienė*

MAN IR LIETUVAI REIKŠMINGA ASMENYBĖ

2000 metai sausis. Visi mokiniai pilni įspūdžių apie atostogas. Mokykloje vis dar šventiška nuotaika. Mokytoja Irena Belazarienė paprašė muziejaus būrelio narių ateiti pas ją į kabinetą, mat nori parodyti, ką parsivežė įdomaus iš Jungtinių Amerikos Valstijų. Mes nuėjome. Kabinete ant suolų sudėtos nuotraukų krūvelės, įvairiausi daiktai. Mokytoja trykšta noru papasakoti apie mūsų išsvajotąją šalį - Ameriką. Mes klausomės su didžiausiu

įdomumu, nes mums tai nauja, juk ne kasdien šalia esantis žmogus pabuvoja už Atlanto.

Mokytoja Irena Belazarienė-istorikė, todėl ją domina viskas: ir tautiečiai, gyvenantys JAV, ir jų darbai, ir panašiai. Taigi mokytoja Irena Belazarienė, besigrožėdama turtinga, pirmaujančia valstybe, kartu susitikinėjo su įdomiais žmonėmis, kurie jai padarė didžiulį įspūdį.

Mūsų akys nukrypo į stalą, kuris buvo atskirai nuo kitų. Ant jo gulėjo krūvelė knygų bei įvairiausi kiti daiktai. Knygos autorius Algirdas Gustaitis. Pastebėjau, kad visų knygų autorius tas pats - Algirdas Gustaitis. Keista, pavardė negirdėta, tai kam mokytoja tas knygas atsinešė? Knygų keisti ir pavadinimai "Lietuva kaip sapnas", "Kuni-gaikščio Radvilos žemėlapis", "Tikroji Lietuva". Viskas apie Lietuvą ir dar knygelės plonais viršeliais vaikams. Pamatė mokytoja, kad mes žiūrime į knygas ir nieko nesuprantame. Tad ji pradėjo pasakoti tai, kas jai labiausiai įstrigo iš Jungtinių Amerikos Valstijų. Ji susipažino su vienu iš mūsų tautiečių, kuris dirbo didelį darbą Lietuvos labui, kaip būdinga tikram lietuviui, dirbo tyliai, netrokšdamas jokio pripažinimo, garbės. Šis žmogus-tai Algirdas Gustaitis.

Algirdas Gustaitis gimė 1916 m. spalio 5 d. istorinėse

Lietuvos žemėse, Mogiliovo apskrityje, Pečersko dvare. 1941 m. birželio mėnesį buvo vienas iš sukilimo organizatorių Vilniuje. Po trijų metų pasitraukė per Vokietiją į Jungtines Amerikos Valstijas. Čia ir pradėjo savo veiklą Lietuvos labui.

1958 m. Los Angeles Algirdo Gustaičio iniciatyva dvi gatvės pavadintos lietuviškais vardais ("Lithuania drive" ir "Lithuania place").

Man labiausiai įsiminė jo knygos, nes jos labai įvairių stilių. Pavyzdžiui, vaikiškos knygelės "Algirdas Trakys ir Taksiukas Šleivys". Tai serijinės knygelės, kur veikia tie patys herojai. Tose knygelėse Algirdas Gustaitis parodo Lietuvos gyvenimo buitį berniuko akimis. Knygelių siužetas paprastas. Kaime gyvenantis berniukas artimai bendrauja su savo šuniuku, jiems kaskart nutinka įvairiausi nuotykių. Bevartydama knygelę pamačiau tai, kas nustebino - tai žodynėlis. Šios knygelės skirtos Amerikoje gyvenantiems lietuviukams, kad šie nepamirštų lietuvių kalbos ar pradėtų ją mokytis, susipažintų su Lietuvos istorija, žmonių gyvenimu.

Kitoje krūvelėje gulėjo keletas knygų apie keliones. Tiesą sakant, jų aš neskaičiau, todėl papasakosiu, kas įsiminė bevertant jas. Visų pirmiausia - tai knygų rašymo maniera.

Jos parašytos kaip dienoraštis. Be to, daugybė nuotraukų, kuriose ne tik gamtovaizdžiai, paminklai, statiniai, bet ir pats knygų autorius Algirdas Gustaitis. "Kelionės nežinomuose kraštuose" aš pirmą kartą pamačiau jos autorių. Išvaizda niekuo nesiskiria iš daugelio panašaus amžiaus vyrų. Žiūrėdama į nuotrauką nesupras žmogaus sielos. Tik žvilgsnis, jis ne toks, kaip visų. Kažkoks svarbus, ilgesingas.

Kitur gulėjo storesnės knygos "Karas braukia kruviną ašarą". Atsivertusi pirmuosius knygos puslapius, pamačiau antraštę: "Antrojo pasaulinio karo dienoraštis". 240 iliustracijų, antspaudų, žemėlapių nusako knygos svarbą. Kaip ir knygose apie keliones, taip ir šioje knygoje autorius rašo dienoraščio forma.

Bet svarbiausia ir įdomiausia man buvo knyga "Tikroji Lietuva". Pavadinimas suintriguoja - ką gi tai reiškia "tikroji Lietuva"? Ar mes gyvename "tikrojoje Lietuvoje"? Ši knyga parašyta jau nebe dienoraščio forma. Didžiąją dalį knygos sudaro žemėlapiai, nuotraukos. Labai iššaukiančiai ir drąsiai Algirdas Gustaitis pradeda knygą. Pratarmėje rašo: "Šamo-ningai tautai valstybinių sienų klausimas yra pirmaeilis. Tauta privalo žinoti savo ribas, kur gyventi, kurti, daugintis ir klestėti. Savo teisių neginanti tauta pasmerkta nykimui, pražūčiai" Atrodo, sienų ribomis rūpinasi

valstybė ir turi būti viskas tvarkoje, o pasirodo čia Algirdas Gustaitis kelia didžiulį klausimą dėl Mažosios Lietuvos prijungimo prie dabartinės Lietuvos.

Kadangi Algirdas Gustaitis yra ir kartografas, jam buvo nesunku sudaryti žemėlapi, kuriame prie Lietuvos prijungta ir Mažoji Lietuva. Žemėlapyje prierašas: Šio Lietuvos žemėlapiu aiškiniams leidžiama šioji knyga "Tikroji Lietuva". "Algirdas Gustaitis dėl Mažosios Lietuvos klausimo kreipėsi į Lietuvos Prezidentą bei kitus aukštus pareigūnus, tačiau nieko nepasiekė. Algirdas Gustaitis skatina vertinti tautos praeitį, nepamiršti jos. Beje, šis žmogus iškėlė mintį, kad Lietuva yra Europos centras. Tai ištis svarbu mūsų tautai.

Kaip ir daugelis mano amžiaus žmonių, mėgstu žiūrėti filmus, domiuosi įžymių aktorių biografijomis. Nors ir atrodo neįtikėtina, bet Algirdas Gustaitis priklauso "Hollywood Association "Globe"". Jis yra vienas komisijos narių, skiriant premijas už geriausius filmus, aktorių atliekamus vaidmenis. Ant stalo gulėjo nuotraukos, kuriose Algirdas Gustaitis su tokiais aktoriais kaip Šeron Stone, Arnold Švarcenegeriu bei garsiu režisieriumi James Kameron. Algirdas Gustaitis - plačių interesų ir erudicijos žmogus.

Nukelta į 8 p.

Domas Cesevičius

GINČAS DĖL “LAISSEZ-FAIRE”

VI

(Ištrauka iš knygos “Domas Cesevičius”)

Pabaiga

Ir kaip atsitolino mūsų gyvenimas nuo to tikėjimo! Kiek nepasitikėjimo, smurto ir skriaudų politikoje! Kiek daug nusivylimo ir pesimizmo. Iš tikrųjų atrodo, jog žmonės nusilpo ir nebeprisitiki savo protu, savo jėgomis. Vieni pradeda ieškoti kažkokių iracionalių užmačių - lenda į tingią mistiką, kiti laukia išganymo iš kažkokios “stiprios rankos”, kažkokios diktatūriškos galybės, kažkokio autoriteto, kuris už juos galvotų, už juos rūpintųsi. Visiškai kitoks galvojimas negu 19 amžiaus pradžioje.

Turbūt iš tikrųjų čia kalta gyvenamoji epocha, kalta laiko dvasia, laiko optika. Visiškai kita laiko optika. “Kiekviena epocha ne tik turi savo vedamas idėjas, kurios dažniausiai yra priešingos praeito laikotarpio idėjoms (nors Hegelio dialektiškas istoriško prieštaravimo principas būtų ir perdėtas), bet kiekvienas laikas, kiek tai kalbama apie viešąjį gyvenimą, turi savo optiką gyvenimo reiškiniams matyti. Tarytum pasikeičia laiko paveldo koloritas. Atsitikimai ir išgyvenimai kitaip pradeda atsispindėti sieloje negu pirmiau. Laiko idėjos ir moralė yra kažkas sekundariško. Idėjos ir moralė išeina iš vidurinio nusiteikimo ir pažiūrų į gyvenimą”. Pradėjo žmonės kitaip matyti gy-

venimą ir jo reiškinius. Moksliški įrodinėjimai, realūs gyvenimo faktai nustoja įtikinamosios galios arba jie savaip iškreipiami ir iškomentuojami vyraujančios optikos naudai. Išorinės sąlygos mūsų optikai pasidarė kitos. Visiškai kitoks gyvenimo koloritas dabar ir visiškai jis buvo kitoks 19 amžiaus pradžioje. A. Smitho, Turgot, Spinozos, Kanto, Goethes, Schillerio optimizmas, jų viltys dėl kultūros ir asmenybės laisvo kilimo, jų kova su visa, kas yra siaura, kas tamsu, kas varžo, kas engia - šiandien nustojo savo vertės. Laisvė dabar pradeda traktuoti kaip kokia blogybė. “Laisvė - tai buržuazijos prasiimanymas” (predrazsudok), - pasakė Leninas. “Prievartos santvarka įgyvendintam socializme pasidaro laisvė”, - kalbėdamas apie marksizmą sakė M. Adleris. Būti laisvam - tai jausti, norėti ir dirbti taip, kaip nori Mussolinis, - Fašistų laisvės supratimas. “Laisvė, tai galėjimas tarnauti valstybei”, - irgi moderniška laisvės supratimo formulė. “Individas turi tik pareigas, o valstybė turi teises”, - taip pagaliau formuluojasi moderniški reikalavimai.

Dėl šitokios ideologijos padarinių atsiranda tendencijų absoliutinti valstybės vertę, išplėsti subordinacijos santykius, vienodinti, disciplinuoti ir uniformuoti gyvenimą, užgniaužti individą. Militarizuotas visos tautos valstybiškas auklėjimas, kariškai kareiviškas gyvenimo stilius, gyvenimo tvarkymas vienu principu, gyvenimo suvienodinimas, sumonotoninimas, biurokratizacija ir laisvos minties slopinimas - tai mūsų

laikų aiškios tendencijos, daugybės faktų patvirtinamos.

Galima sutikti, kad ir tos tendencijos nėra absoliučiai blogos, galima sutikti, kad jose yra daug ir gero, bet tose tendencijose yra ir pavojaus, kad gyvenimas dėl tokių tendencijų įtakos gali per daug militarizuotis, per daug pasidaryti kietas, gali pasidaryti nuobodus unisono [(it.) vienu balsu]. Tuo tarpu iš liberalizmo principų išeinanti gyvenimo laisvė ir gyvenimo įvairumas gali būti nustelbti. Ne nuobodus unisono, bet įvairiavalisvė, įvairiaspalvė harmonija yra tobulesnio gyvenimo pasireiškimas. Todėl šita prasme ir yra reikalingos liberalizmas, tai dar nereiškia, kad jis visas paseno, kad visa sistema be liekanos turi būti atmesta. Liberalizmo teigiamos vertybės turi rasti vietos žmonių reikalų tvarkymo kūryboje. Ir juo labiau įsigali anti-liberališkos tendencijos, tuo mažiau reikėtų joms pasiduoti, tuo dažniau reikėtų prisiminti liberalizmo reikalavimus. Vien modernių idėjų pažinimas ir vien modernių idėjų vaikymasis nėra didelio pažangumo ženklas. Reikia pažinti ir jau “savo laiką atgyvenusias” idėjas. Bet lygiai nebus didelis pažangumas laikytis vien praeities “pasekusių” idėjų. Nuolatinėje praeities ir ateities sintezėje, nuolatiniam praeities ir ateities idėjų derinime slepiasi gyvenimo išmintis.

Šie laikai liberalizmui ypatingai nepalankūs. Europoje apie joki “laissez faire” nėra kalbos. Valstybės, apsitvėrusios muitų barikadomis, siekia ne taikingo tautų

bendradarbiavimo, bet ekonominės autarkijos, visos nori savo kaimynams blogo. Muitų idėjos triumfuoja. Visos tos politikos priešaky žygiuoja moderniškasis “dumpingas” [dumping (angl.) - numetimas; prekių pardavimas užsienio rinkose kainomis, žemesnėmis už vidaus rinkos kainas]. Valstybės smaugiasi viena kita, kad vienos valstybės ūkiui smunkant kita galėtų ekonomiškai kilti. Tikras neomerkantilizmas su senojo merkantilizmo idėjomis ir klaidomis. Stiprėjantis nacionalizmas, šovinizmas, protekcionizmas dar labiau reikalus komplikuoja. Bet gal niekadoms nebuvo jaučiamas toks didelis laisvos prekybos pasiilgimas, kaip dabar. Gal niekadoms Europai nebuvo taip reikalingi taikūs santykiai, savitarpinė parama, kaip dabar, po karo. Todėl panikinimas agresingų tendencijų užsienių prekyboje, muitų sumažinimas niekadoms gal neatrodė toks išganingas reikalas, kaip šiandien. Visokie mokslininkų kongresai, pasaulinės ir nepasaulinės ūkio konferencijos neapsieina nenurodę į šiuos pavojus ir neišreiškę pageidavimų bei pasiūlymų mažinti muitų barikadas. Galbūt geriausiai tie pageidavimai nurodyti pasaulinėje ūkio konferencijoje Ženevoje 1927 m. Ten buvo išreikštos tos mintys, kad Europa gali arba visa kilti, arba visa smukti. Todėl reikia, kad Europa laikytųsi tarptautinio darbo pasidalinimo ir išplėstų prekių pasikeitimą, kad duotų laisvę žmonių, kapitalo ir ekonomiškų gėrybių migracijai.

Galima suprasti, kaip maža

praktiškos reikšmės turėjo tie pasiūlymai. Galima numanyti, kaip daug dar kartų praktiškoji politika pasityčios iš tų konferencijos pageidavimų. Bet tų kongresų ir konferencijų svarba ta, kad tiek mokslas, tiek praktiški gyvenimo žinovai pripažįsta laisvo ekonominio gyvenimo reikalingumą ir laisvo ūkinio bendradarbiavimo įtaką ekonominiams atskirų tautų klestėjimui. Paneuropos, Europos Jungtinių Valstybių, idėjos irgi remiasi tomis pačiomis idėjomis. Tas viskas reikalauja daugiau laissez faire. Ir juo mažiau ūkio gyvenimas pareis nuo politikos, nuo valstybės, juo lengviau tie visi pageidavimai gali išsipildyti. Reikia, kad politikos primatas kiek nusileistų prieš ekonomiką. Yra didelė klaida manyti, sako Ad. Weberis, kad valstybės primatas prieš tautos ūkį būtų ta prasme suprantamas, jog valstybė galėtų nesiskaityti su tomis tendencijomis, kurios išeina iš būtino atskirų ūkinių vienetų susisiekimo. Kas su tomis tendencijomis nesiskaito ir siekia to negalimo tikslo, tas dirba, pats to nežinodamas, tautos ūkio ir valstybės naikinimo darbą. Jau seniai laikas, kad parlamentai ir vyriausybės tai suprastų. Jeigu tai supras, tai iš paviršiaus valstybės veikimo sritis tuo susiaurės, bet veikimo giluma ir valstybės reikšmė nuo to padidės. Kad su tomis tendencijomis valstybė turi skaitytis, rodo ir Sovietų Rusijos ekonominės politikos pasikeitimai.

Šių dienų liberalizmas ir tiki, kad parlamentai ir vyriausybės kada nors supras šitai. Taigi liberalizmo viltys ateičiai nėra palaidotos. Ir dabartinis paniekintas liberalizmas todėl valosi nuo praeities klaidų, reformuojasi, kad ateity dar geriau galėtų patarnauti žmonijos gerovei, negu iki šiol patarnavo.

Atkelta iš 7 p.

Mokytoja Irena Belazarienė mus ne tik supažindino su tuo puikiu žmogumi, bet ir padėjo susidraugauti. Mus patraukė įvairiapusė Algirdo Gustaičio veikla. Buvome jo garbei padarę parodėlę “Algirdas Gustaitis” Tai patraukė Panevėžio visuomenės dėmesį. Šią parodėlę pristatė ir miesto Švietimo skyriuje.

Parodydamas mums, tai yra mūsų mokyklai, dėkingumą, Algirdas Gustaitis atsiunčia iš Jungtinių Amerikos Valstijų lietuviškus laikraščius. Įsteigė mokykloje fondą ir paaukojo savo pinigus, kad ugdytų ma-

žuosius istorikus. Taip per Atlantą nusitęsė draugystės gijos. Tik žmogus altruistas gali atsisakyti ramaus gyvenimo ir taip rūpintis savo tėvyne, tėvynainiais. Man patinka Algirdo Gustaičio maksimalizmas; jei Lietuva išsikovojo nepriklausomybę, tai reikia atstatyti ir senąsias ribas. Svajoju, kad gal teks kada nors kalbėtis su šiuo žmogumi. Mano manymu, Algirdas Gustaitis - istorikas, rašytojas, visuomenės veikėjas - yra vertas didesnio lietuvių visuomenės dėmesio už jo nuopelnus mūsų tėvynei.

Neringa Strižkaitė,
Panevėžys

TĖVO STANISLAVO NAMAI

Lietuvos Vyriausybė iš savo rezervo fondo skyrė 30 tūkstančių litų didelį visuomenės autoritetą turinčio kapucino vienuolio ir kunigo, paprastai vadinamo tėvu Stanislavu, namų Pa-beržėje statybai.

Privatus fondas “Tėvo Stanislavo namai” atstatinėja Kėdainių raj. Paberžėje buvusią “špitolę” - parapijos beturčių ir senelių prieglaudą, kurioje bus įkurtos ir gyvenamosios patalpos pačiam vienuoliui.

Mylimas tikinčiųjų, ligų kamuojamas 83-ųjų metų tėvas Stanislavas šiuo metu gyvena Kėdainių rajono Dotnavos

Kėdainių rajono Dotnavos vienuolynas.

vienuolyne, aptarnaudamas ne tik šios parapijos, bet ir netoliese esančių Paberžės bei Šlapaberžės tikinčiuosius.

Kauno arkivyskupijos

sprendimu, kitų metų vasarį tėvas Stanislavas bus perkeltas gyventi į Paberžę ir tarnaus tik šioje parapijoje.

BNS

For Immediate Release

CONTACT:

Eva Wierzynska/InterAccess, Inc.
Tel. 212.222.6802
Alexander Gomellya/Western Union
Tel. 201. 263.5944

**Winner of Western Union Wallet of Fortune Promotion
Awarded \$10,000 at Ceremony in New Jersey**

Paris - September 28, 2001 - Mr. Joseph Sammarco, a winner of the Western Union Wallet of Fortune Promotion, won \$10,000 that was presented to him during a heartwarming ceremony in Lakewood, New Jersey. Western Union customers who sent money from the United States to all participating international Western Union agent locations during the promotional period had a chance to win over \$100,000 in prizes.

Mr. Sammarco, the lucky winner, had used the Western Union service many times before, but it was his December 2000 Western Union Money Transfer to his son in Odessa, Ukraine that brought him \$10,000 in cash. Winners of past Western Union promotions have also won prizes by sending money to Eastern Europe. Arkadyi Sirotenko an immigrant from Lviv, Ukraine and Catalin Ciocan from Bucharest, Romania both won trips for two to their hometowns in 1999, while Dimitri Markevitch from Russia collected over \$46,000 in cash

during an exciting bank vault run in December of 1998.

"It feels wonderful to be the winner of the Western Union Wallet of Fortune Sweepstakes," said Mr. Sammarco during the Award ceremony in New Jersey. "I am also grateful to Western Union for providing me with great service and helping me stay connected with my son Gavin, while he was a student at the Odessa University in Ukraine. Sending money to him was always safe, fast and extremely convenient," he added. Twenty-year-old Gavin, who took courses at Odessa University last year is now back in the U.S. continuing his education in San Francisco. The prize from Western Union will help pay for his education.

Alexander Gomellya, assistant marketing manager for Eastern Europe, Western Union and Grazyna Bulka, international market development manager, Western Union, presented Mr. Sammarco the \$10,000 check and congratulated him on winning. "We at

Western Union know how important it is for our customers to be able to transfer money safely and fast to loved ones far away," said Gomellya. "Every day we strive to provide our customers with the best service they deserve, and this promotion was a way to thank them for using our services. Our customers should look forward to many more exciting promotions to come!" he added.

Western Union Financial Services, Inc., a subsidiary of First Data Corp. (NYSE: FDC), is a world leader in money transfer services. Famous for pioneering telegraph services, the original Western Union dates back to 1851 and introduced money transfer service in 1871. The company celebrates this year its 150 anniversary. Western Union provides rapid money transfer services through more than 100,000 agent locations in over 185 countries worldwide. For further information about Western Union, please visit us on the Internet at www.westernunion.com.

LAIŠKAI

KAS AKIS BADO?

Tai D. Čipkienės straipsnis patalpintas "Darbininke" rugsėjo 21 d. Nr. 36. Nemokėdama išsireikšti sklandžiai ir tiesioginiai, ji 8 kartus vartoja žodžius ir frazes perkelta prasme kabutėse. Toks ciniškas rašymo būdas su nuvalkiotom klišėm yra netikusi rašyba.

Kitas akis badantis dalykas yra daugybė citatų. Kai kurios viena kitai prieštarauja ir sujaukia argumentus. Tačiau

didžiausias šios rašybos trūkumas yra paprasto objektyvumo stoka ir faktų nepaisymas. Iš kur D. Čipkienė ištraukė 700,000 dolerių išlaidas advokatams, kurie galėjo būti panaudoti Lietuvos vargšams? Ir kodėl advokatai vedė bylą tarp savęs dar 9 mėnesius? Ogi todėl, kad ji pati trukdė pasiekti susitarimą. Ji pati, nebūdama atsakove, pasisamdė sau advokatą ir kišosi į derybas dėl

įstatų (by-laws) po to kai Lietuvos Sodybos patikėtiniai vienbalsiai nutarė priimti Lietuvos Bendruomenės pasiūlymą užbaigti bylą derybų keliu.

Trečias D. Čipkienės rašybos šedevras yra užbaigta jos straipsnio su klausimu, ar yra vaistų nuo kveruliantų ligos. Gal kas galėtų paaiškinti kokia tai liga.

*Algis Žukauskas
Willowick, Ohio*

Lee Stacy

AMERIKA,

buvai man šviesuliu vergijos tamsią naktį!

*Kuomet nuo nerimo, kančių pavargusi jaunystė
raudojo surakinta vergo pančiais,
tiesei man ranką per rudens tamsybę:
-you follow me! I am your FREEDOM!
Kuomet pažeminta nešiau aš sunkų kryžių,
kažkas šalia kaip demonas kvatojos,
o Tu guodei per mėlį vandenyno:
-you follow me! I am your HOMELAND!
Parklupus bučiavau aš Tavo kojas,
kad mano kūnui įkvėpei gyvybę,
kai blogis ruošė man mirties žabangas:
- I follow you! You are my ANGEL!*

*Žvelgiu, Amerika, į gražų Tavo veidą,
kurį globoja Viešpats Visagalis.
Tu maitini žmoniją laisvės vaisiais!
Tu prie savęs glaudi išvargusį bedalį!*

*Tegul plevena šilko jūroj žvaigždės
Nuo Minesotos iki Tenesi kalvų,
Nuo Kalifornijos iki žavaus Niujorko:
-you're our FREEDOM and we follow you!*

**TRISDEŠIMT DEVINTASIS
"Dirvos" novelės konkursas**

Skiriamos DVI PREMIJOS:

**Pirmoji - 500 dolerių,
Antroji - 300 dolerių**

**Iš A.A. SIMO KAŠELIONIO
Palikimo, kurį tvarko "Korp! Neo-Lithuania"
vyr. valdyba**

Tema: Autoriams suteikiama neribota teisė patiems pasirinkti novelės temą ir meninės išraiškos formas.

Paskutinė rankraščių įteikimo data - 2001 metų lapkričio 1 d. (pagal pašto antspaūdą).

Rankraščius siųsti šiuo adresu:

**Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 19191
Cleveland, Ohio 44119-0191**

Konkurse kviečiame dalyvauti visus lietuvių rašytojus, gyvenančius Lietuvoje, JAV ar bet kurioje kitoje valstybėje.

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti perrašyti rašomąja mašinėle arba kompiuteriu ir pasirašyti slapyvardžiu. Tą patį slapyvardį užrašykite ant pridedamo užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tik laimėjusių vokeliai bus atidaryti. Nepremijuoti rankraščiai gražinami, tik autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Vertinimo komisija paprasta balsų dauguma sprendžia, ką premijuoti.

Vaikystės draugei

A. † A.

LIUSEI LASKAUSKIENEI

**mirus, reiškiamo nuoširdžią užuojautą vyrui
KĘSTUČIUI ir šeimai**

*Danutė Gutauskienė
Jovita Strikienė
Stella Panavienė*

RENGINIŲ KALENDORIUS

SPALIO 12 d. penktadienį 7:00 v.v. Dievo Motinos parapijos salėje tradicinės Clevelando Lietuvių Dienos. JAV LB 50-čio sukakties AKADEMIJA - pagrindinis kalbėtojas Arvydas Barzdukas. "AŽUOLIUKŲ" choro koncertas. Rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.

SPALIO 14 d. sekmadienį 9:45 v.r. vėliavų pakėlimas prie Laisvės paminklo. 10:00 v.r. Dievo Motinos parapijos šventovėje Lietuvių dienų iškilmingos mišios. (Dalyvauja organizacijų atstovai su vėliavomis) gieda "EXULTATE" choras, vad. muz. Rita Klirienė. Rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.

LAPKRIČIO 11 d., nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. Šv. Jurgio parapijos Rudens šventė.

LAPKRIČIO 24 d., 6:30 v.v. Lietuvių Namų viršutinėje salėje - Abiturientų/studentų pagerbimo pokylis.

GRUODŽIO 15-16 d. Šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinių pardavimas.

GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v. Bendros Kūčios Šv. Jurgio parapijos salėje.

AMERICAN CANCER SOCIETY

The American Cancer Society, a tobacco free organization has openings for the following positions within the Cuyahoga County Major Metro Office. Excellent benefits. Background check required. Please send resume and salary history to: Loretta Reeder, American Cancer Society Executive Assistant, 10501 Euclid Ave. Cleveland, OH 44106. No walk-ins or phone calls please. EOE M/F/V/D.

ADMINISTRATIVE ASSISTANT

Seeking three Administrative Assistants in the Cuyahoga County Major Metro Office. A high school diploma or equivalent with at least two years minimum experience in an administrative support position. Proficient in MS Office applications, including Word and Excel; excellent written and verbal communication skills; ability to work well with volunteers, staff and general public; ability to prioritize and handle multiple tasks; must have good organizational skills, ability to demonstrate initiative and work independently and type 50 words per minute. Legal experience preferred for one of these positions.

PRENUMERUOKITE DIRVA

METAMS - \$35.

PUSEI METŲ - \$20.

PIRMA KLASE - \$58.

ORO PAŠTU Į UŽSIENI METAMS - \$110.00

Pigiai parduodamos bulvių tarkavimo mašinos!

Tel. (847) 845 3972 (Siunčiame UPS!)

Kas mėnesį naujos prekės iš Lietuvos!

Šokoladai, knygos, suvenyrai, muzika ir daugiau...
Dievo Motinos parapijos knygų kioske kiekvieną sekmadienį po Mišių!

CLEVELANDO LIETUVIŲ DIENOS

Penktadienį, spalio 12 d. 7:00 v.v.
Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS 50-čio akademija
Kalbėtojas Arvydas Barzdukas

KONCERTAS

Atlieka Lietuvos berniukų choras
"AŽUOLIUKAI"

Bilietus po \$20, \$15, \$10, moksleiviams \$5
platina Viktoras Šilėnas tel: 216-531-8207

Sekmadienį, spalio 14 d. 10:00 v.r. Mišios

Dievo Motinos šventovėje.

Gieda EXULTATE choras,
vadovė muz. Rita Klirienė

Visi Clevelando ir apylinkių lietuviai
nuoširdžiai kviečiami dalyvauti.

Rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.

PRANEŠIMAS

Ketvirtadienį spalio 11 d. 7:00 v.v.
AŽUOLIUKŲ ir "OHIO BOYS"
chorų koncertas

Schaaf Community Center
5983 W. 54 th. St.
Parma, OH 44129

Esate kviečiami dalyvauti
lėjimas laisvas

JAV LB KULTŪROS TARYBA SKELBIA RUGSĖJIS - SPAUDOS MĖNUO

Papiginta metinė prenumerata naujiems skaitytojams

DIRVA ..... \$25.00 (vietoje \$35.)

P.O. Box 19191
Cleveland, OH 44119-0191

DRAUGAS ..... \$65 (vietoje \$100.)

4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

DARBININKAS ..... \$25.00 (vietoje \$35.)

341 Highland Blvd
Brooklyn, NY 11207

EGLUTĖ ..... \$10.00 (vietoje \$15.)

13648 Kickapoo Trail
Lockport, IL 60441

LIETUVIŲ BALSAS ..... \$25.00 (vietoje \$35.)

2624 W. 71 st. St.
Chicago, IL 60629

PASAULIO LIETUVIS ..... \$15.00 (vietoje \$25.)

14911 127th St.
Lemont, IL 60439

PENSININKAS ..... \$10.00 (vietoje \$15.)

2711 W. 71 st. St.
Chicago, IL 60629

BRIDGES ..... \$15.00 (vietoje \$18.)

1927 W. Boulevard
Racine, WI 53403

LITUANUS ..... \$8.00 (vietoje \$10.)

1501 - So. Indiana Ave
Chicago, IL 60605

LITHUANIAN HERITAGE .. \$20.00 (vietoje \$29.95.)

P.O.Box 225
Lemont, IL 60439

AMERIKOS LIETUVIS ..... \$30.00 (vietoje \$39.)

7349 W. 55th Palce
Summit, IL 60501

DIRVAI AUKOJO

A.Bimbras, Desert Hot S. CA 40
B.Karklius, Cleveland, OH 20
V.Aras, Omaha, NE 15
M.Eymontt, Cape Neddick ME 15
G.Kumpikas, Hollis Hills, NY 15
A.Lūza, Cleveland, OH 15
N.Raškienė, Tarrytown, NY .. 15
A.Reškevičius, Omaha, NE ... 15
V.Tamulis, Cleveland, OH 15
R.Zavodny, Maple Hts., OH .. 15
A.Kazenienė, Plant City, FL .. 15
V.Butvila, Livonia, MI 10
A.Stempužis, Wickliffe, OH .. 15
V.Butvila, Livonia, MI 10
F.Jakaitis, Miami B., FL 5

Nuosirdžiai dėkojame
visiems aukotojams

ĮVAIRENYBĖS

ARABŲ VARDAI-PAVARDĖS

Arabų pasaulyje asmeniniai vardai turi specialią prasmę ir pasižymi islamiškomis tradicijomis. Pavyzdžiui, Osama bin Laden vardas teikia žymes apie jo kilmę. Osama yra Saudi Arabijoje gimusio milijonieriaus gimimo vardas. Jo vardo pabaiga rodo jo šeimos kilmę.

Įprasta, kad viduryje vardo rašoma "bin" arba "ibn", kurio šaltinis yra hebrajų kalbos "ben", tvirtinantį ką nors esant "sūnumi" to ar kito asmens. Pavydžiui, senovės Izraelio karalius Dovydas buvo žinomas vaikystėje kaip "Dovydas bin Jesse".

Tuo atveju milijonieriaus Osama vardas pabrėžia jo kilmę - "Ladeno sūnus Osama". Vakaruose tas vardas pavorito Osama. Arabiškas vardas - "Usama" arba "Usamah" apibūdina asmenį esant "kaip liūtas".

Arabų bardų pažinimas veda į jų visuomenės supratimą. Mums lietuviams tas pažįstama kaip "pavardė". Turbūt senovėje atsirado tokios pavardės - Jonaitis ar Petraitis - Jono ar Petro sūnums ir pan.

Nukelta į 12 p.

Atkelta iš 11 p.

Arabų pasaulyje jų vardai ir pavardės turi gilią dvasinę prasmę. Daugelis sudėtinių vardų dažnai turi "abd" skiemenį, kuris reiškia kieno tai "tarną" arba "vergą". Iki 99 vardų pavyzdžių turi Dievo vardą, kuris arabams yra "Allah". Žmogus turintis labai paplitusį "Abdullah" vardą, rodo savo atsidavimą kaip "Dievo vergas". Turintis "abd al-Aziiz" vardą, tvirtina esąs "visagalio tarnas", o "abd al-Rahmaan" yra "gailestingojo vergas". Vakariečiai dažnai pasimeta arabų pavardžių religinėje prasmėje. Jei arabo pavardėje svarbu pabrėžti paklusnumą Dievui, nėra prasmės kreiptis į abd al-Rahmaan tik sutrumpinu - Rahmaan.

**NEIŠPERĖTI
DINOSAURAI**

Šimtus kartų praeityje ilgakakliai dinosaurai keliavo į paupio seklumas, kur jie dėjo dumblan kiaušinius ir dangstė juos lapais, toliau jais nesirūpindami. Tokie buvo dinosaurų motinystės įpročiai. Tas padėjo jiems daugintis, jei upė ten neužtvindavo ir neskandino neišperėtų kiaušinių.

Los Angeles Gamtos istorijos muziejaus mokslininkas Luis M. Chiappe 1997 m. atrado tą dinosaurų peryklą Patagonijoje, Argentinoje. Tačiau tik dabar pavyko nuspręsti, kokie gyvūnai ten perėjo. Netoli tos peryklos buvo atrasti suaugusio "titanosauro" suakmenėję griaučiai. Jų tyrimas patvirtino, kad atrasti neišperėti kiaušiniai priklauso tai pačiai dinosaurų giminei. L.M. Chiappe spėja, kad tie dinosaurai išknisdami duobes

dėjo kekėmis kiaušinius, dažnai keliais sluoksniais - vieną virš kito. Jie uždengdavo juos augmenija ir palikdavo juos jų likimui. Kiaušiniai yra sviedinio dydžio. Gemalai buvo apie pėdos ilgio. Suakmenėję suaugusių dinosaurų iškasenos rodo, kad jų būta iki 50 pėdų ilgio. Jiems užtrukdavo 15-20 metų užaugti iki tokio dydžio, o tas rodo, kad jie labai greitai augo, tvirtina L.M. Chiappe.

Ger.J.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

**EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE**

passports - visas - prepaid tickets

**SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS**

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

PIGIAUSI TARPTAUTINIAI SKAMBUČIAI

25 centai

Naudotis galima pasikeitus kompanija arba per kodą. Turime planą mobiliems telefonams. Galite užsisakyti PASSPORT skambinimo kortelę, Call-Back iš Lietuvos bei asmeninius 800 nemokamus numerius.

Tel. informacijai ir užsakymams:
1-888-606-3427

MAXITEL
COMMUNICATIONS

www.maxitelusa.com

skambinti į Lietuvą, 6c. JAV visą parą.

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$35,
PUSEI METŲ - \$20,
PIRMA KLASE - \$58,
ORO PAŠTŲ Į UŽSIENĮ METAMS - \$110.00

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN
Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, teikianti jaukią atmosferą ilūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

**SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ**

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :
Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

MATAS REALTY

Rita P. Matienė - Broker - Savininkė
State Certified Real Estate Appraiser - Įkainuotoja
Profesionalus pataravimas perkant-parduodant namus ir namų įkainavimas

V. R. MATAS Vytas R. Matas - Attorney-at-Law - Advokatas

Visi teisiniai pataravimai

17938 Hefl Rd. Cleveland, OH 44119 (216) 486-2530
2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124 (440) 473-2530